

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	25.03.2004
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2004
Avaldamismärge:	

Liikluskindlustuse seadus

Vastu võetud 10.04.2001

[RT I 2001, 43, 238](#)

jõustumine 01.06.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
27.03.2002	RT I 2002, 35, 215	25.04.2002
12.06.2002	RT I 2002, 57, 357	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002
17.12.2003	RT I 2003, 88, 591	01.01.2004
18.02.2004	RT I 2004, 14, 90	25.03.2004 ja osaliselt 1. 05. 2004

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse eesmärk

Käesolevas seaduses sätestatakse liikluskindlustus kohustusliku kindlustusena.

§ 2. Kindlustuse objekt

Liikluskindlustus on suurema ohu allika valdaja tsiviilvastutuse kindlustus ning käesoleva seaduse §-s 27 nimetatud juhtudel õnnetusjuhtumite kindlustus.

§ 3. Kindlustuskaitse

(1) Kindlustusandjal või Garantiifondil on käesolevast seadusest ja liikluskindlustuse lepingust (edaspidi *leping*) tulenevad kohustused, kui käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud sõidukiga tekitati kindlustusjuhtum.

(2) Teeliiklus käesoleva seaduse tähenduses on käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud sõiduki kasutamine Eesti territooriumil.

(3) Teeliiklus käesoleva seaduse tähenduses ei ole liiklus:

- 1) hoone sees ja sõidukis, välja arvatud hoones asuvas parklas;
- 2) kohas, mis on eraldatud ja tähistatud võistlusteks või treeninguks;
- 3) tegutseva lennuvälja territooriumi osal, mis on liikluseks suletud.

[[RT I 2004, 14, 90](#)- jõust. 25.03.2004]

§ 4. Kindlustamisele kuuluv sõiduk

(1) Leping tuleb sõlmida vähemalt kahe rattalise mootorsõiduki ja selle haagise suhtes (edaspidi *sõiduk*), millele valmistajatehase poolt lubatud suurim kiirus on üle 15 kilomeetri tunnis ja millel peab olema registreerimismärk. Eelnimetatud sõidukina käsitatakse ka trammi, trollibussi ja nende haagiseid.

(2) Lepingute sõlmimine Eesti kaitsejõudude, Piirivalveameti, Kaitsepolitsei ameti või Politsei ameti valduses olevate sõidukite suhtes ei ole kohustuslik, kui sõiduki registreerimistunnistusel on sõiduki omaniku kohale märgitud kaitsejõud või eelnimetatud asutus ja sõiduki kohta on rahandusministri kehtestatud korras antud tõend lepingu sõlmimise kohustusest vabastamise kohta. Kui tõend puudub, tuleb sõiduk kindlustada.

[Lõige 3 jõustub 1. 05. 2004]

(3) Sõiduki põhiasukohaks on käesoleva seaduse tähenduses riik, kus sõiduk on kantud registrisse, või juhul kui registrinumbri, kindlustustähise ega muu sellesarnase eraldusmärgi sõidukile paigutamist ei nõuta, siis riik, kus on sõidukit valdava isiku alaline elukoht.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 5. Kindlustusvõtja ja kindlustatu

(1) Kindlustusvõtja on sõiduki omanik. Kaasomandis oleva sõiduki suhtes sõlmitava lepingu kindlustusvõtja on üks kaasomanikest. Kindlustusvõtja esindajana on sõiduki suhtes lepingut volitatud sõlmima sõiduki registreerimistunnistusele kasutajana märgitud isik, volikirja alusel sõidukit kasutama volitatud isik ning samuti lepingu sõlmimiseks kirjalikult volitatud muu isik.

(2) Sõiduki valdaja on kindlustatu sõltumata sellest, kas valdus on seaduslik või ebaseaduslik. Sõidukit vallanud isik on kindlustatu vaatamata sellele, kas ta on teada või mitte.

§ 6. Garantiifondi hüvitatav kahju ning lepinguta sõidukiga seotud kohustused

(1) Liikluskahju kannatanu suhtes täidab Garantiifond liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustusi, kui:

1) tundmatuks jäänud sõidukiga tekitati isikukahju või varakahju, välja arvatud mootorsõidukile või selle haagisele tekitatud kahju;

2) kindlustusjuhtum põhjustati sõidukiga, mille suhtes kindlustusjuhtumi toimumise ajal seadust rikkudes ei olnud lepingut.

(2) Isik, kellele kuulub sõiduk, mille suhtes seadust rikkudes ei ole sõlmitud lepingut, peab Garantiifondile tasuma kolmekordse kindlustusmakse aja eest, mille jooksul lepingu sõlmimise kohustust rikuti.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud sõidukiga tekitati liikluskahju ajal, millal leping oli seadust rikkudes sõlmimata, võib Garantiifond sõiduki omanikult selle aja eest sisse nõuda kuuekordse kindlustusmakse või sõiduki valdajalt tagasi nõuda kahju hüvitamisel ja juhtumi käsitlemisel tehtud kulutused.

(4) Kui isik on tasunud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud kõrgendatud kindlustusmakse ning pärast seda, kuid enne sama sõiduki suhtes lepingu jõustumist on sõidukiga põhjustatud liikluskahju, siis ei nõuta kuuekordse kindlustusmakse tasumist aja eest, mille eest oli tasutud kolmekordne kindlustusmakse.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõude esitab isikule, kes oli sõiduki omanik ajal, kui sõiduki suhtes oli leping käesolevat seadust rikkudes sõlmimata, liiklusregistri volitatud töötleja liiklusregistrisse kantud andmete alusel.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 ettenähtud kõrgendatud kindlustusmaksete sissenõudmisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 18 lõikes 6 sätestatud korda. Täitedokument on Garantiifondi avaldus, millele on lisatud ametlikult kinnitatud väljavõte Garantiifondi andmebaasist.

(7) Käesolevas paragrahvis käsitletud kõrgendatud kindlustusmakse tariifid kinnitab Garantiifond, kusjuures selle arvutamise aluseks on kindlustusmakse määras, mis ei ületa tavalepingu poliisi keskmist kindlustusmakset.

(8) Kui sõiduki suhtes on leping käesolevat seadust rikkudes sõlmimata, saadab Garantiifond viivitamata sellekohase teate sõiduki omanikule või kasutajale liiklusregistrisse kantud andmete alusel.

(9) Liiklusregistri volitatud töötleja tagab Garantiifondile võimaluse teha *online*-süsteemis päringuid liiklusregistri andmete kohta käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 7. Kindlustusandja kohustused

(1) Kindlustusandjal on kohustus hüvitada kindlustatu tekitatud liikluskahju. Kindlustusandja on kohustatud teenindama kindlustusvõtjaid, kes tema poole pöörduvad.

(2) Kindlustusandja on kohustatud tagama kannatanute teenindamiseks vajaliku koostöö teiste kindlustusandjate ja Garantiifondiga.

(3) Kindlustusandja on kohustatud vormistama lepingu ühtset *online*-süsteemi kasutades. Kindlustusandja peab *online*-süsteemis edastama Garantiifondile saadud teated liiklusõnnetuste ja kindlustusjuhtumite ning väljamakstud hüvitiste kohta.

(4) Kindlustusandja peab liikluskindlustuse kindlustustegevuse kohta koostama aruanded ning esitama need rahandusministrile ja Garantiifondile rahandusministri kehtestatud korras.

(5) Kindlustusandja poolt käesoleva seaduse rikkumine on võrdsustatud kindlustustegevuse seaduse (RT I 2000, 53, 343) rikkumisega kindlustusandja poolt.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

2. peatükk

LIIKLUSKINDLUSTUSE LEPING

§ 8. Liikluskindlustuse leping

(1) Liikluskindlustuse leping on kirjalik leping. Lepingu tingimused tulenevad käesolevast seadusest.

(2) Lepingu vormid ja poliiside vormid kinnitab rahandusminister.

(3) Lepinguliigid on järgmised:

- 1) tavaleping;
- 2) piirikindlustusleping.

(4) Lepingu poolte lepingust tuleneva vaidluse või nõude asjas võivad lepingu pooled pöörduda käesoleva seaduse 6. peatükis sätestatud kindlustuse vahekohtusse. Samuti võib liikluskahju kannatanu pöörduda kindlustusandja vastu kindlustuse vahekohtusse.

[Lõige 5 jõustub 1. 05. 2004]

(5) Lepingu kehtimist eeldatakse Euroopa Liidu liikmesriigi (edaspidi *liikmesriik*) ning Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi (edaspidi *lepinguriik*) registreerimismärgiga sõiduki suhtes.

(6) Kui kahju kuulub hüvitamisele käesoleva seaduse või lepingu alusel ja vabatahtliku kindlustuslepingu alusel, siis toimub hüvitamine esmalt käesoleva seaduse või lepingu alusel ning seejärel ülejäänud kahju osas vabatahtliku kindlustuslepingu alusel, kui vabatahtlikus kindlustuslepingus ei ole kokku lepitud teisiti.

(7) Kui vabatahtliku kindlustuslepingu kindlustusandja on hüvitanud kahju, mis kuulub hüvitamisele käesoleva seaduse või lepingu alusel, siis läheb talle üle kannatanu nõudeõigus. Sellisel juhul on nõudeõiguse omandanud kindlustusandjal kannatanu õigused kindlustuse vahekohtu menetluses. Nõudeõiguse omandanud kindlustusandja suhtes ei kohaldata kindlustustegevuse seaduse § 65 lõiget 3.

(8) Käesolevas seaduses sätestatud kindlustusvõtja või kannatanu kahjuks kõrvalekalduv kokkulepe on tühine.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 9. Tavaleping

(1) Tavaleping sõlmitakse Eesti registrisse kantud või teisaldatava riikliku registreerimismärgiga sõiduki suhtes.

(2) Tavalepingu kindlustusvõtjale väljastatakse tavalepingu poliis või roheline kaart.

[Lõike 3 sõnastus kuni 30. 04. 2004]

(3) Tavalepingu alusel hüvitatakse Eestis tekitatud liikluskahju. Tavalepingu alusel hüvitatakse rohelisele kaardile märgitud riikides rohelise kaardi kehtimise ajal tekitatud liikluskahju, kui sõiduki kohta on roheline kaart väljastatud.

[Lõike 3 sõnastus alates 1. 05. 2004]

(3) Tavalepingu alusel hüvitatakse Eestis, liikmesriigis, lepinguriigis ning poliisi vastava märke olemasolu korral ka teistes riikides tekitatud liikluskahju.

(4) Kindlustusvõtjale väljastatud tavalepingu poliisi kehtimise ajal ei või teine kindlustusandja väljastada poliisi samaks või osaliselt kattuvaks perioodiks.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 10. Roheline kaart

(1) Roheline kaart on välisriigis kehtiv liikluskindlustuse tavalepingu poliisi vorm.

(2) Rohelise kaardi võib kindlustusvõtjale väljastada üksnes kehtiva tavalepingu kindlustusandja. Samuti võib rohelise kaardi väljastada sõiduki suhtes, mis on Eestis registreeritud, kuid lepinguta.

[Lõike 3 sõnastus kuni 30. 04. 2004]

(3) Roheline kaart kehtib poliisil märgitud ajal ja riikides.

[Lõike 3 sõnastus alates 1. 05. 2004]

(3) Tavalepingu kindlustusvõtjale roheline kaardi väljastamise eest täiendavat kindlustusmakset ega muud tasu ei nõuta. Lepingu maksevabaks perioodiks rohelist kaarti ei väljastata.

(4) Rohelise kaardi võib väljastada Eestis registreeritud sõiduki suhtes. Nimetatud juhul kehtib leping riigis, mille *Council of Bureaux*' liikmega on Garantiifondil asjakohane leping. Leping kehtib välisriigis tingimustel, mis tulenevad selle riigi õigusaktidest ning *Council of Bureaux*' liikmete vahel sõlmitud lepingutest. Liikluskindlustuse rahvuslik büroo Eestis on Garantiifond.

[Lõige 5 kehtib kuni 1. 05. 2004]

(5) Rohelise kaardi väljastamise korral rakendatakse Garantiifondi kinnitatud tariife.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 11. Rohelise kaardi väljastamise õigus

(1) Rohelise kaardi väljastamise õigus on Garantiifondi liikmel kooskõlas *Council of Bureaux*' põhikirja ja otsustega ning Garantiifondi poolt sõlmitud lepingutega.

(2) [Kehtetu - RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

(3) Lepingute sõlmimise õiguse lõppemisel peab kindlustusandja roheline kaartide väljastamise viivitamata lõpetama ja Garantiifondile üle andma kõik kindlustusvõtjale väljastamata poliiside blanketid.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 12. Piirikindlustusleping

(1) Piirikindlustusleping sõlmitakse välisriigis, välja arvatud liikmes- või lepinguriigis registreeritud sõiduki või mis tahes sõiduki suhtes, mille kohta ei ole väljastatud kehtivat poliisi.

(2) Piirikindlustuslepingu alusel hüvitatakse Eestis tekitatud liikluskahju.

[Lõige 3 jõustub 1. 05. 2004]

(3) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatule hüvitatakse piirikindlustuslepingu alusel liikmes- või lepinguriigis tekitatud liikluskahju.

(4) Piirikindlustuslepingu kindlustusandja on Garantiifond.

(5) Piirikindlustuslepingu tariifid kinnitab Garantiifond.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 13. Teabe edastamine

(1) Kindlustusvõtja peab kindlustusandjale teatama lepingu sõlmimiseks vajalikud andmed. Kindlustusandja nõudel tuleb andmed edastada kirjalikult.

(2) Kindlustusvõtja peab kindlustusandjale viivitamata kirjalikult teatama lepingu sõlmimisel esitatud andmete muutumisest. Kui andmete muutumisest ei ole teatatud ja andmete muutumise tõttu suureneb kindlustusmaks üle 20 protsendi, võib kindlustusandja kindlustusvõtjalt nõuda leppetrahvi 500 krooni iga teabe edastamisega viivitatud kalendrikuu kohta, kuid mitte üle 1000 krooni.

§ 14. Lepingu tähtaeg

(1) Tavaleping on tähtajatu.

(2) Piirikindlustusleping kehtib poliisile märgitud ajal.

(3) Leping lõpeb või lõpetatakse käesolevas seaduses sätestatud juhtudel.

§ 15. Poliisi kehtivus

(1) Poliisi kehtivus algab poliisile märgitud ajal, kuid mitte enne eelmise poliisi lõppemist. Kui kellaaeg ei ole poliisile märgitud, siis algab selle kehtivus kell 00.00.

(2) Poliisi kehtivus lõpeb poliisile märgitud kalendripäeval kell 24.00.

(3) Poliis väljastatakse üheks päevaks kuni 12 kuuks.

(4) Kindlustusandjal ei ole kohustust järgneva poliisi väljastamiseks, kui kindlustusvõtjal on kindlustusmakse võlgnevus.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 15¹. Omavastutus

(1) Kindlustusvõtja taotlusel ja kindlustusandja nõusolekul võivad pooled lepingus kokku leppida kindlustusvõtjale omavastutuse kohaldamises. Tarbijast kindlustusvõtjale omavastutuse kohaldamises kokku leppida ei saa.

(2) Kindlustusandja on kohustatud lepingu sõlmimisel teavitama kindlustusvõtjat sellest, etlepinguskokkulepidud omavastutuse summa tasumata jätmise korral on kindlustusandjal õigus esitada leping kohtutäiturile koheseks sundtäitmiseks käesoleva paragrahvi lõike 4 alusel.

(3) Kindlustusvõtjale omavastutuse kohaldamise korral peab kindlustusandja teostama hüvitamise täies mahus ning kindlustusvõtja tasub kindlustusandjale omavastutuse summa.

(4) Omavastutuse summa tasumata jätmise korral on kindlustusandjal õigus esitada leping kohtutäiturile täitemenetluseks.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

[Paragrahv 16 kehtetu alates 1. 05. 2004- RT I 2004, 14, 90]

§ 16. Elatanud või puudega kindlustusvõtja soodustus

(1) Kindlustusandja peab andma kuni 50 protsenti kindlustusmakse soodustust 60-aastasele ning vanemale kindlustusvõtjale või puudega kindlustusvõtjale.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustusvõtja saab kindlustusmakse tasumisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud soodustuse, kui täidetud on järgmised tingimused:

1) kindlustusvõtja on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud elatanud isik või puudega isik ja sõidukit ei kasutata ettevõtluseks;

2) sõidukit ei anta muude isikute kasutusse kui registreerimistunnistusele märgitud sõiduki omanikule ja kasutajatele;

3) sõiduki registreerimistunnistusele on kantud kuni kaks kasutajat, kes on 55-aastased või vanemad või puudega kindlustusvõtja hooldaja, ja kasutajate isikukoodid. Puudega kindlustusvõtja sõiduki registreerimistunnistusele kantud kasutajate kohta eespool sätestatud vanusepiirang ei kehti.

(3) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustusvõtja sõidukit kasutab kindlustusvõtja sõidukis viibimiseta muu isik kui kindlustusvõtja või registreerimistunnistusele märgitud kasutaja ja sõiduki kohta esitati poliis märkega «SOODUSTUS», siis edastab selle tuvastanud politseiametnik või kindlustusandja teate Garantiifondile.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kindlustusvõtja võib lubada ise sõidukis viibides sõidukit juhtida sõiduki registreerimistunnistusele märkimata isikul. Liiklusõnnetuse korral liiklusõnnetuse toimumise kohas osalenute poolt koostatud dokumentidel peab sellisel juhul lisaks sõidukit juhtinud isiku allkirjale olema kindlustusvõtja nimi ja allkiri. Kui kindlustusvõtja sai liiklusõnnetuses isikukahju, siis pole tema allkiri vajalik.

(5) Kui tuvastatakse käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 sätestatud tingimuste rikkumine, ei anta kindlustusvõtjale soodustust 36 kuu jooksul, arvates rikkumise toimumisest. Kindlustusvõtjal on kohustus tasuda kindlustusmakse osa, mille võrra käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 4 sätestatud tingimuste rikkumise aja eest saadi soodustust.

(6) Kui käesolevas paragrahvis nimetatud soodustuse saanud kindlustusvõtja sõidukit soovitakse kasutada muul viisil, kui on käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud, tuleb taotleda teine poliis ja tasuda kindlustusmakse osa, mille võrra saadi soodustust.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 17. Kohesest sundtäimisest teavitamise kohustus

(1) Kindlustusandja on kohustatud lepingu sõlmimisel teavitama kindlustusvõtjat sellest, et kindlustusmakse tasumata jätmisel on kindlustusandjal õigus esitada leping koheseks sundtäitmiseks kohtutäiturile käesoleva seaduse § 18 lõike 6 ja § 19 lõike 13 alusel.

(2) Poliisil peab olema märgitud kindlustusvõtja kohustus alluda kindlustusmakse tasumata jätmisel kohesele sundtäitmisele.

(3) Interneti vahendusel sõlmitud lepingu korral peab kindlustusvõtjale edastama käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teabe Interneti vahendusel.

§ 18. Kindlustusmakse tasumata jätmine

(1) Kindlustusmakse tasumata jätmisel lõpeb leping käesoleva seaduse §-s 22 sätestatud korras.

(2) Kui poliisile märgitud poliisi kehtimise aeg lõpeb, kuid sõiduki kohta ei ole uut poliisi väljastatud ega taotletud lepingu maksevabaks muutmist, on kindlustusvõtjal kindlustusmaksete tasumise kohustus kuni lepingu lõppemise või maksevabaks muutumiseni.

(3) Kindlustusandjal on kohustus poliis väljastada vaid perioodi kohta, mille eest on tasutud.

(4) Kindlustusmakse tasumata jätmise korral ei nõuta sisse enam kui 18 kuu kindlustusmakse ja viivis.

(5) Kindlustusmakse tasumata jätmise korral võib kindlustusandja nõuda viivist 0,1 protsenti tasumata kindlustusmakse summast päevas. Viivise summa on piiratud tasumata kindlustusmakse summaga.

(6) Tasumata kindlustusmakse korral on kindlustusandjal õigus esitada leping kohtutäiturile täitemenetluse läbiviimiseks.

§ 19. Maksevaba leping

(1) Lepingu maksevaba periood on aeg, millal leping kehtib, kuid kindlustusvõtjal ei ole kindlustusmakse tasumise kohustus.

(2) Leping muudetakse kindlustusvõtja taotlusel maksevabaks alates kindlustusandja ja kindlustusvõtja vahel kokkulepitud päevast. Lepingut ei saa muuta maksevabaks tagasiulatuvalt.

(3) Leping muudetakse maksevabaks, kui kindlustusvõtja esitab kindlustusandjale sellekohase suulise või kirjaliku taotluse ning kindlustusandja väljastab kindlustusvõtjale kirjaliku kinnituse selle kohta, et leping on muudetud maksevabaks. Maksevaba periood lõpetatakse, kui kindlustusvõtja esitab kindlustusandjale sellekohase suulise või kirjaliku taotluse ning kindlustusandja väljastab uue poliisi. Leping muutub poliisi kehtimise lõppemisel maksevabaks, kui pooled ei ole kokku leppinud, et enne eelneva poliisi kehtivuse lõppemist väljastab kindlustusandja järgneva poliisi. Leping ei muutu maksevabaks, kui lõpeb rohelise kaardi kehtivus, kuid kehtib teine sama tavalepingu poliis.

(4) Kindlustusandja ei ole kohustatud muutma lepingut maksevabaks, kui on väljastatud poliisi dublikaat aja kohta, millal leping soovitakse maksevabaks muuta.

(5) Kui leping on muudetud maksevabaks, teeb kindlustusandja poliisile kehtetuks tunnistamise märke, näidates ära maksevaba perioodi alguse.

(6) Poliisi kehtimise lõpuni jäänud aja eest tasutud kindlustusmakse osa tagastatakse kindlustusvõtjale. Tagastatavast kindlustusmaksest võib asjaajamiskulude katteks kinni pidada kuni 50 krooni.

(7) Lepingu maksevabal perioodil ei või nimetatud sõidukiga liikluses osaleda, kuid kindlustusandjal on lepingust tulenevad õigused ja Eestis tekitatud liikluskahju hüvitamise kohustus.

(8) Kui sõiduk osaleb liikluses lepingu maksevabal perioodil, siis on kindlustusvõtjal kohustus tasuda kindlustusandjale lepingu maksevaba perioodi eest kolmekordne kindlustusmakse.

(9) Kui sõiduk osaleb liikluses lepingu maksevabal perioodil ja põhjustab liikluskahju, siis on kindlustusandjal õigus kindlustusvõtjalt sisse nõuda maksevaba perioodi eest kuuekordne kindlustusmakse või tagasi nõuda kahju hüvitamise kulud ja juhtumi käsitlekulud.

(10) Maksevaba perioodi eest kindlustusmaksete sissenõudmisel ei nõuta makseid sisse enam kui 18 kuu eest.

(11) Kõrgendatud kindlustusmaksete sissenõudmisel loetakse maksevaba perioodi pikkuseks ajavahemik lepingu maksevabaks muutumisest kuni sõiduki liikluses osalemise tuvastamiseni.

(12) Kui kindlustusandja väljastab uue poliisi, lõpeb lepingu maksevaba periood poliisi kehtimise algusest.

(13) Lepingu maksevabal perioodil sõidukiga liikluses osalemise eest käesoleva paragrahvi lõigetes 8 ja 9 sätestatu alusel tasumisele kuuluva kõrgendatud kindlustusmakse tasumata jätmise korral on kindlustusandjal õigus esitada leping kohtutäiturile täitemenetluse läbiviimiseks.

(14) Piirikindlustuslepingut maksevabaks muuta ei saa.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 20. Lepingu ülesütlemine

(1) Kindlustusandja ja kindlustusvõtja ei saa kokku leppida, et liikluskindlustuse leping lõpeb tagasiulatuvalt.

(2) Kumbki lepingupool võib lepingu üles öelda, kui sõiduk on:

- 1) registrist kustutatud;
- 2) ärandatud, varastatud või röövitud ja esitatakse asjakohane politseiametniku väljastatud tõend.

(3) Leping lõpeb juriidilisest isikust kindlustusvõtja ülesütlemise korral. Sõiduki omandiõiguse üleminekul õigusjärglasele asub sõiduki omandanud isik lepingus kindlustusvõtja kohale.

(4) Kui sõiduk on võõrandatud välisriigi kodanikule või välisriigis registreeritud isikule ega ole Eestis registreeritud, siis öeldakse tavaleping üles.

(5) [Kehtetu - RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

(6) Lepingu ülesütlemisel kohaldatakse käesoleva seaduse § 19 lõikes 6 sätestatud.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 21. Lepingu sõlmimine teise kindlustusandjaga

(1) Kindlustusvõtja saab sõlmida lepingu teise kindlustusandjaga enne eelneva lepingu poliisi kehtivuse ülesütlemist. Lepingu maksevabal perioodil võib lepingu teise kindlustusandjaga sõlmida igal ajal. Eelnev leping öeldakse üles, kui jõustub järgnev leping.

(2) Kui kindlustusvõtja on sõlminud tavalepingu teise kindlustusandjaga, jõustub järgnev leping ja eelnev leping öeldakse üles hetkel, kui öeldakse üles eelneva lepingu poliisi kehtivus.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 22. Lepingu ülesütlemine kindlustusandja algatusel

(1) Kindlustusandjal on õigus leping üles öelda, kui leping on olnud maksevaba 12 kuud järjest või kindlustusmaksid ei ole lepingut rikkudes tasutud vähemalt kolm kuud järjest, kuid mitte enne kehtiva poliisi lõppemist.

(2) Lepingu ülesütlemisest peab kindlustusandja kirjalikult ette teatama kindlustusvõtjale ja Garantiifondile vähemalt 15 päeva. Teates tuleb ära näidata lepingu ülesütlemise aeg.

(3) Isiku suhtes, kellega leping on kindlustusmaks tasumata jätmise tõttu üles öeldud, võib kindlustusandja suurendada tasumisele kuuluvat kindlustusmakset lepingu ülesütlemisele järgneval kahel kalendriaastal.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 23. Leping sõiduki võõrandamisel

(1) Sõiduki võõrandamisel astub sõiduki omandanud isik sõiduki suhtes sõlmitud lepingus kindlustusvõtja kohale. Sõiduki omaniku surma korral astub sõiduki õiguspärane valdaja lepingus kindlustusvõtja kohale.

(2) Kindlustusandja arvutab kindlustusmaksed vastavalt uue kindlustusvõtja andmetele.

(3) Kindlustusvõtja muutumisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ei lähe sõiduki omandanud isikule üle sama lepingu eelneva kindlustusvõtja poolt möödunud perioodil tasumata kindlustusmaksete ja viiviste tasumise kohustus. Nimetatud kohustuse peab täitma eelnev kindlustusvõtja.

(4) Kindlustusvõtja muutumisel käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhul ei tagasta kindlustusandja tasutud kindlustusmaksid. Kui on tasutud kindlustusmaks ettemaks, loetakse see tasutuks uue kindlustusvõtja poolt.

(5) Liiklusregistri volitatud töötlejal ning sõiduki omandanud isikul on kohustus kirjalikult või *online*-süsteemis viivitamata teavitada Garantiifondi või kindlustusandjat sõiduki omaniku vahetumisest.

(6) Sõiduki omandanud isik võib 10 päeva jooksul pärast sõiduki omandamise registreerimist liiklusregistris sõlmida lepingu enda valitud kindlustusandjaga. Uue lepingu jõustumise hetkel lõpeb eelmine leping ja eelmise lepingu ettemakstud kindlustusmaksete osa tasutakse kindlustusvõtjale (sõiduki omandanud isik) tema avalduse alusel. Avalduse võib esitada ühe aasta jooksul, alates kindlustusmaks tagasisaamise õiguse tekkimisest, kusjuures nimetatud tähtajast hiljem esitatud avaldust ei rahuldata.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 24. Lepingu sõlmimine piiril

- (1) Sõidukiga sõites võib riigipiiri (ajutist kontrolljoont) ületada üksnes kehtiva poliisi olemasolul.
- (2) Garantiifond tagab lepingute sõlmimise kõigis piiriületuskohtades asuvates tollipunktides. Piirirajatise valdaja tagab lepingu sõlmimiseks vajaliku ruumi ja internetiühenduse piirirajatises.

[Lõike 3 sõnastus kuni 30. 04. 2004]

- (3) Maksu- ja Tolliamet ja Piirivalveamet tagavad kõigi piiri ületanud sõidukite poliiside kontrollimise piiriületuskohtades.

[Lõike 3 sõnastus alates 1. 05. 2004]

- (3) Piiriületuskohas, mis piirneb liikmes- või lepinguriigiga, on Piirivalveametil õigus vaid pisteliselt kontrollida kehtiva poliisi olemasolu riigipiiri ületaval sõidukil, mille asukohariigiks ei ole liikmes- või lepinguriik. Piiriületuskohas, mis ei piirne liikmes- või lepinguriigiga, on eelnimetatud sõidukitel kehtiva poliisi olemasolu kontrollimine kohustuslik. Muudel kui käesolevas lõikes sätestatud juhtudel on Piirivalveametil kehtiva poliisi olemasolu kontrollimine piiriületuskohas keelatud.

- (4) Piirivalveamet tõkestab piirilt edasisõidu kõigil sõidukitel, mille suhtes ei esitata poliisi või käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud tõendit.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 25. Lepingu kontrollimine

- (1) Politseiametnik nõuab dokumentide kontrollimisel sõidukijuhilt poliisi esitamist ja teatab Vabariigi Valitsuse poolt ettenähtud korras Garantiifondile kõigist juhtudest, kui liikluses osalenud sõiduki kohta ei esitatud kehtivat poliisi.

- (2) Garantiifond tagab volitatud politseiametnikele *onlinesüsteemis* juurdepääsu Garantiifondi andmebaasile.

- (3) Teeliikluses osaleva sõiduki suhtes ei tehta registritoiminguid ega tehnilist ülevaatus, kui ei esitata kehtivat poliisi või käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud tõendit.

- (4) Hooajaliselt kasutatava põllumajandusmasina suhtes teostatakse registritoiminguid ja tehnilist ülevaatus, kui selle masina suhtes kehtib liikluskindlustuse leping.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

3. peatükk KINDLUSTUSJUHTUM JA KAHJU SUURUSE MÄÄRAMINE

§ 26. Kindlustusjuhtum

- (1) Liikluskindlustuse kindlustusjuhtum (liikluskahju) on kindlustamisele kuuluva sõidukiga käesolevas paragrahvis sätestatud tingimustel kahju tekitamine.

- (2) Liikluskahjuga on tegemist ainult siis, kui samal ajal esinevad järgmised tingimused:

- 1) teeliikluses on tekitatud kahju kindlustamisele kuuluva sõidukiga;
- 2) kahju on tekitatud sõiduki liikumise või paiknemise tagajärjel;
- 3) esineb põhjuslik seos sõiduki liikumise või paiknemise ja tekitatud kahju vahel;
- 4) sõiduki valdajal on tsiviilvastutus seoses kahju tekitamisega.

- (3) Liikluskahju on sõidukilt või koormast eraldunud osade, samuti muude esemete liikumise tagajärjel tekkinud kahju, mis on põhjuslikus seoses sõiduki liikumisega. Seejuures on oluline, kas kokkupõrge eelnimetatud asjadega toimus kannatanu süül või mitte ja kas kannatanu oleks saanud õnnetust vältida.

- (4) Liikluskahju hüvitatakse käesoleva seaduse ja lepingu alusel vastavalt kindlustatu vastutuse ulatusele ning sõltumata kannatanu osalemisest liiklusõnnetuses, välja arvatud käesoleva seaduse §-s 27 sätestatud erandid.

§ 27. Isikukahju hüvitamine, olenemata kindlustatu vastutusest

- (1) Jalakäijale ja jalgratturile sõidukiga tekitatud isikukahju hüvitatakse ka siis, kui sõiduki valdaja ei ole vastutav tekitatud kahju eest.

- (2) Liikluskahju põhjustanud sõidukijuhil ravikulu hüvitatakse tema vastutusele vaatamata, välja arvatud juhul, kui poliisi väljastanud kindlustusandja asukohariigi seaduse või kindlustuslepingu tingimuste kohaselt sellist ravikulu ei hüvitata.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud ei kohaldata, kui lõikes 1 nimetatud isik või lõikes 2 nimetatud sõidukijuht põhjustas liikluskahju seoses enesevigastamise või enesetapuga või oli liikluskahju toimumise hetkel alkoholi, narkootilise või psühhotropse aine mõju all.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isikule hüvitatakse kahju ka siis, kui ta oli liiklusõnnetuse toimumise ajal alkoholi, narkootilise või psühhotropse aine mõju all ja kui liiklusõnnetuse tekkimine ei olnud põhjuslikus seoses isiku eelnimetatud seisundiga.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kahju puhul hüvitatakse ravikulu üksnes liiklusõnnetusest tingitud tervisekahjustusi ravinud raviasutusele.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 28. Liikluskahju koostis

(1) Liikluskahju võib olla tekitatud füüsilise isiku tervisele (isikukahju) või füüsilise või juriidilise isiku asjale (varakahju).

(2) Isikukahju on:

- 1) ajutisest töövõimetusel tulenev kahju;
- 2) püsivast töövõimetusel tulenev kahju;
- 3) kannatanu ravikulud;
- 4) surmaga lõppenud liiklusõnnetuse korral ülalpeetava elatise vähenemine või kaotus, samuti matusekulu;
- 5) liiklusõnnetusega seotud mittevaraline kahju.

(3) Varakahju on:

- 1) asja kahjustamise või hävimise kahju;
- 2) mõistlikud ja vajalikud kulud õigusabile ja ekspertiisile.

(4) Sõiduki hävimise või vigastustega seotud kahjuks loetakse liiklusregistri volitatud töötaja toimingute eest tasutud riigilõivu, kui seoses liikluskahjuga tuli teha registritoiminguid. Samuti loetakse sõiduki hävimise või vigastustega seotud kahjuks mõistlikud kulutused selle sõiduki parkimisele.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 29. Ajutisest töövõimetusel tulenev kahju

(1) Õigus ajutisest töövõimetusel tuleneva kahju hüvitisele on füüsilisel isikul, kelle sotsiaalmaksuga maksustatav tulu vähenes seoses tervisekahjustusega liikluskahju tagajärjel.

(2) Hüvitise suuruse määramise arvestuslikuks aluseks on keskmine netosissetulek kalendripäeva kohta (edaspidi *netotulu*). Netotulu arvutatakse isiku poolt eelneva perioodi jooksul saadud sotsiaalmaksuga maksustatud sissetulekust, millest arvatakse maha tulumaks ja mis jagatakse perioodi pikkusega kalendripäevades.

(3) Hüvitise suurus kalendripäeva kohta leitakse liikluskahju tekkimisele eelnenud netotulu ja ajutise töövõimetusel aja netotulu vahena.

(4) Hüvitise kogusuurus leitakse, korrutades ajutise töövõimetusel kalendripäevade arvu käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud hüvitise suurusega kalendripäeva kohta ja lahutades tulemist muu kohustusliku kindlustuse või seaduse alusel saadud hüvitise või kompensatsiooni.

(5) Kannatanu netotulu enne liikluskahju tekkimist leitakse:

- 1) võttes arvesse kuue vahetult liikluskahju tekkimisele eelnenud kuu jooksul saadud sissetuleku ja kalendripäevade arvu;
- 2) kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik sai liikluskahju tekkimisele vahetult eelnenud ajal sissetulekut kuuest kalendrikuust lühemal perioodil, võetakse arvesse tegelik sissetulek nimetatud perioodil ja sellele vastava perioodi pikkus kalendripäevades;
- 3) kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik on liikluskahju tekkimise ajal ettevõtja, võetakse arvesse viimase kahe kalendriaasta tuludeklaratsioonid deklareeritud sotsiaalmaksuga maksustatav tulu, ühekordsete tulude saajal viimase viie kalendriaasta hulgast tema poolt valitud kahe kalendriaasta sissetulek ja vastava perioodi pikkus kalendripäevades;
- 4) kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud isik oli enne liikluskahju tekkimist olnud ettevõtja vähem kui kaks kalendriaastat, võetakse hüvitise määramisel aluseks sissetulek ettevõtjana tegutsenud perioodil ja selle perioodi pikkus kalendripäevades;
- 5) mittetöötava või töötu isiku puhul, kes enne liikluskahju oli töövõimeline ja kes ei ole alla 16-aastane ega pensioniealine, on sissetuleku arvestamise aluseks liiklusõnnetuse ajal kehtinud kuupalga alammäär.

(6) Vaidluse korral lähtutakse Maksu- ja Tolliametile vahetult liikluskahju tekkimisele eelnenud kuue kuu jooksul sotsiaalmaksuga maksustatud deklareeritud summadest.

§ 30. Püsivast töövõimetest tulenev kahju

- (1) Õigus püsivast töövõimetest tuleneva kahju hüvitisele on füüsilisel isikul, kelle sotsiaalmaksuga maksustatav sissetulek vähenes seoses liikluskahju tagajärjel tekkinud püsiva tervisekahjustusega.
- (2) Püsiva töövõime kaotus (invaliidsus) peab olema tõendatud õigusaktides sätestatud korras.
- (3) Hüvitise suurus kalendripäeva kohta leitakse analoogiliselt käesoleva seaduse §-s 29 sätestatud korrale, võttes arvesse käesoleva paragrahvi lõike 2 kohaselt tuvastatud püsiva töövõime kaotuse ulatust väljendatuna töövõime kaotuse protsentides.
- (4) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis määratakse kuu kohta, korrutades hüvitise suuruse kalendripäeva kohta 30-ga ja lahutades tulemist muu kohustusliku kindlustuse või seaduse alusel pidevalt määratud hüvitise või kompensatsiooni summa kuu kohta.
- (5) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis arvutatakse ümber, kui:
 - 1) on suurenenud kannatanu töötasu;
 - 2) on muutunud kannatanu kindlustusjuhtumist saadav muu kohustusliku kindlustuse hüvitis või muu toetus, hüvitis või kompensatsioon;
 - 3) kannatanul on tekkinud õigus vanaduspensionile.
- (6) Püsiva töövõime kaotuse hüvitise ümberarvutamisel seoses kannatanu õigusega vanaduspensionile võetakse tema netotulust enne liikluskahju tekkimist arvesse 60 protsenti.
- (7) Püsiva töövõime kaotuse hüvitise maksmine lõpetatakse, kui on lõppenud käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud töövõimekaotus või kui kannatanu sureb.
- (8) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis indekseeritakse väljamakse kuule eelnenud kuul avaldatud tarbijahinnaindeksiga kindlustusjuhtumi toimumise kuule eelnenud kuul avaldatud tarbijahinnaindeksi suhtes.
- (9) Püsiva töövõime kaotuse hüvitis makstakse välja igakuiselt järgneva kuu 15. kuupäevaks.
- (10) Püsiva töövõime kaotuse korral hüvitatakse põhjendatud kulutused ühekordselt sotsiaalministri poolt kehtestatud piirides:
 - 1) uue eriala õppimiseks, kui omandatud eriala suurendab kannatanu toimetulekut;
 - 2) toimetulekuks vajalike abivahendite muretsemiseks;
 - 3) eluaseme kohandamiseks liikumispuude korral.
- (11) Käesoleva paragrahvi lõikes 10 nimetatud hüvitis makstakse välja vastava teenuse osutajale või tegeliku kulu teostajale kulu tõendava dokumendi alusel.

§ 31. Kannatanu ravikulud

- (1) Ravikulud hüvitatakse raviasutusele või muule pädevale isikule, kes on:
 - 1) ravinud liiklusõnnetusest tingitud tervisekahjustusi;
 - 2) osutanud teenust traumajärgsete tüsistuste kergendamisel.
- (2) Kannatanule hüvitatakse järgmised ravikulud:
 - 1) tervisekahjustuse ravimise kulud;
 - 2) ravimite soetamise kulud;
 - 3) raviga seotud raviasutuse külastamiseks tehtud transpordikulud;
 - 4) muud otsesed kulud, mis ei sisaldu käesoleva lõike punktis 1.
- (3) Põhjendatuks loetakse kulutusi, mis ei ületa õigusaktide alusel sätestatud ravikulude teenuste hindu või hindade keskmist taset vastavate teenuste turul.
- (4) Hüvitis makstakse välja tegelikku kulu tõendavate dokumentide alusel.
- (5) Isikukahju korral peab kindlustusandjale esitama tõendid liikluskahjule eelnenud ja liikluskahjust tingitud tervisekahjustuste ja ravimise kohta.

§ 32. Surmaga lõppenud liiklusõnnetusest tulenev kahju

- (1) Surmaga lõppenud liiklusõnnetuse korral on hüvitise saamise õigus:
 - 1) hukkunu matuseid korraldanud isikul;
 - 2) isikutel, kelle elatiseks kujunenud summa vähenes hukkunu osa äralangemise tõttu pere ülalpidamiskuludest.

(2) Hukkunu matusekulud hüvitatakse kulusid tõendavate dokumentide alusel isikule, kes neid kulusid on tegelikult kandnud. Kui kulusid on kandnud mitu isikut, hüvitatakse kahju igale isikule eraldi. Hüvitamisele kuuluvad kõik otseselt hukkunu matmisega seotud mõistlikud kulud.

(3) Vajaduse korral maksab kindlustusandja matusekulude katmiseks avanssi kuni 60 protsendi ulatuses hüvitisest.

(4) Elatise vähenemise hüvitis (edaspidi *kindlustuspension*) määratakse pere igale liikmele, kelle elatis vähenes hukkunu osa äralangemise tõttu, lähtudes järgmistest põhimõtetest:

1) hukkunu ülalpeetavaiks (pereliikmeks) võivad olla tema lesk, alaealised lapsed, töövõimetud täisealised lapsed, ülalpidamisel olnud töövõimetud vanemad, muud ülalpidamisel olnud töövõimetud isikud;

2) pere elatise moodustavad pereliikmete sissetulek, perioodiliselt makstavad pensionid, abirahad ja alimendid (elatis);

3) pere elatise moodustavad pere üldkulud kuni 30 protsenti. Ülejäänud elatise summa jaotatakse pere liikmete vahel, kusjuures perekonnapeale arvestatakse kolm osa, tema abikaasale kaks osa ja ülejäänud pereliikmetele igapähele üks osa. Perekonnapea käesoleva seaduse tähenduses on pereliikmetest kõige suuremat perioodilist tulu saav isik;

4) pere iga liikme elatise summast hüvitatakse perioodiliselt makstava kindlustuspensionina see osa, mille tema elatise eest kattis hukkunu. Lisaks hüvitatakse perekonnapeale see osa perekonna üldkuludest, mille kattis hukkunu;

5) kindlustuspension määratakse, arvestades käesoleva seaduse § 29 lõikes 5 sätestatud sissetuleku arvutamise reegleid.

(5) Määratud kindlustuspension arvutatakse ümber, kui:

1) kindlustuspension saava pereliikme sissetulek on suurenenud, võrreldes kindlustusjuhtumi toimumise ajal olnud sissetulekuga, enam kui hindade tõus sama perioodi jooksul (võrreldakse vastava hinnatõusuindeksiga);

2) hukkunu pensioniea saabumisele järgnevalt kuust makstakse kindlustuspension 50 protsendi ulatuses.

(6) Kindlustuspension maksmine pereliikmele lõpetatakse, kui ta:

1) sissetulek suureneb kindlustusjuhtumi eelse tasemeni;

2) saab 18 aasta vanuseks, pideva õppimise korral 24 aasta vanuseks ja on töövõimeline;

3) saab uue pere liikmeks või sureb.

(7) Perekonnapeale perekonna üldkulude katteks määratud pensioni osa määratakse uuele perekonnapeale, kui perekonnapea saab uue pere liikmeks või sureb.

(8) Perekonna üldkulude katteks makstavat kindlustuspension osa vähendatakse proportsionaalselt kindlustuspension ümberarvutuse või maksmise lõpetamise tõttu vähendatud ülalpeetavate kindlustuspension summa.

(9) Kindlustuspension makstakse välja perioodiliselt, üks kord kalendrikuus järgneva kuu 15. kuupäevaks.

(10) Väljamakstav summa leitakse, indekseerides määratud kindlustuspension summat väljamaksmise kuule eelnenud kuul avaldatud tarbijahinnaindeksiga kindlustusjuhtumi toimumise kuule eelnenud kuul avaldatud tarbijahinnaindeksi suhtes.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 33. Liiklusõnnetusega seotud mittevaraline kahju

(1) Kui isik, kellele vastavalt käesolevale seadusele ja lepingule hüvitatakse isikukahju, pidi seoses nimetatud isikukahjuga taluma ülitugevat valu või tal tekkis puue, mis seisneb organi või kehaosa kaotuses või alatalitluses, ja eelnimetatu on tuvastatud arstliku ekspertiisi käigus, siis tasub kindlustusandja ühekordse hüvitise kuni 10 000 krooni.

(2) Sotsiaalminister kehtestab isikukahjuga seotud valu ja vaeva hindamise korra, milles valu ja vaev jaotatakse astmeteks, kusjuures esimesse astmesse liigitatakse niisugune valu ja vaev, mida ei hüvitata, ja viimasesse astmesse liigitatakse valu ja vaev, mille puhul makstakse välja kogu käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud summa.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 34. Asja hävimise kahju

(1) Asi loetakse hävinuks, kui selle taastamisremont pole tehniliselt või majanduslikult põhjendatud.

(2) Asja hävimisest tulenev kahju koosneb asja harilikust väärtusest (tõenäolisest müügihinnast) vahetult enne kindlustusjuhtumit, asja liiklusõnnetuse kohalt aratoimetamise ning asja jäänuste utiliseerimise põhjendatud kuludest.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 35. Asja kahjustamisest tekkinud kahju

(1) Asja kahjustamisest tekkinud kahju on selle taastamisremondi ja muud otsesed kulud, mis asja valdaja kandis seoses liikluskahjuga, sealhulgas pärast liikluskahju kannatanu päästmiseks sõidukile tahtlikult tekitatud vigastuste kõrvaldamise ja sõiduki liiklusõnnetuse kohalt äratoometamisega seotud kulud.

(2) Kahjustatud asja või selle osa taastamise või asendamise viis (remondieelarve, koht, kus taastamine läbi viiakse, või hävinenud asja asendamiseks samaväärse soetamine) tuleb kooskõlastada kindlustusandjaga. Vajalikud kulutused peavad olema dokumentaalselt tõendatud.

(3) Kui kindlustusandja ei nõustu kannatanu poolt pakutava kindlustusjuhtumis kahjustatud asja taastamise (asendamise) viisi või kohaga, peab kindlustusandja teatama kannatanule ettevõtte, kus teostatakse asja taastamine (asendamine).

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 märgitud juhul peab kindlustusandja väljastama kannatanule või ettevõtjale garantiikirja taastamis- või asendamiskulude tasumise kohta või teostama ettemaksu ja tellima vastava töö kannatanu esindajana, pidades silmas kannatanu huvide kaitset. Kindlustusandja peab tagama, et tehtud töö ja kasutatud materjali kvaliteet on nõuetekohane.

(5) Kui kannatanu ei nõustu taastamis- või asendamiskulude hüvitamisega kindlustusandja poolt otsustatud vormis, teostatakse rahaline hüvitamine. Rahalise hüvitamise piirmääraks on kindlustusandja poolt pakutava taastamis- või asendamiskulude summa. Kui kannatanu ei esita dokumente asja taastamis- või asendamiskulude kohta, hüvitatakse taastamiseks vajalike varuosade maksumus, millest on lahutatud nende tehnilise kulumiga proportsionaalne osa. Samuti hüvitatakse taastamise teenuse hind, mida on vähendatud osas, mis vastab ettevõtja suhtes kohaldatavatele maksudele.

(6) Taastamisremondi hüvitise võib kindlustusandja pärast liiklusõnnetusega asjale tekitatud vigastuste ja tehtud remonditööde mahu või remondieelarve võrdlevat kontrollimist kanda üle remondi tegijale või maksta kannatanule, olenemata sellest, kas remont on tehtud või mitte.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 36. Haagisega tekitatud kahju hüvitamine

Haagisega tekitatud kahju hüvitatakse haagist kahju tekitamise hetkel vedanud sõiduki suhtes sõlmitud lepingu alusel. Kui haagis ei olnud kahju tekitamise hetkel haakes, hüvitatakse kahju haagise suhtes sõlmitud lepingu alusel.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 37. Hävinud või kahjustatud asja omandiõigus

Kui kindlustusandja hüvitab asja hävimise või kahjustamise korral asja tavalise hinna täielikult, läheb hüvitatud asja omandiõigus kindlustusandjale. Kui eelnimetatud asja kindlustusandjale üle ei anta, siis omandiõigus üle ei lähe ja hüvitist vähendatakse asja kindlustusjuhtumi järgse hinna võrra.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

4. peatükk HÜVITAMINE

§ 38. Liiklusõnnetusest teatamine

(1) Kannatanu peab esimesel võimalusel isiklikult või esindaja kaudu teatama liiklusõnnetusest mis tahes Eestis liikluskindlustusega tegelevale kindlustusandjale või Garantiifondile. Teatada võib suuliselt või kirjalikult.

(2) Liiklusõnnetuses kahju tekitanud isik peab liiklusõnnetusest teatama käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud viisil, kuid mitte hiljem kui viis päeva pärast liiklusõnnetust oma kindlustusandjale või Garantiifondile. Kui viie päeva jooksul ei olnud mõjuva põhjuse tõttu võimalik teatada, tuleb seda kindlustusandjale või Garantiifondile tõendada. Samuti tuleb käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud ajal esitada kirjalik seletus toimunu kohta ja ülevaatuks sõiduk, mis osales liiklusõnnetuses.

(3) Kui liiklusõnnetuses osalenud isik ei tea, kas ta on liikluskahju tekitanu või kannatanu, peab ta käituma käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud viisil.

(4) Liiklusõnnetuse teate saanud kindlustusandja peab edastama vastuvõetud teate liiklusõnnetuse pooltele, kahju tekitanud isiku kindlustusandjale ja Garantiifondi andmebaasi.

(5) Teate vastuvõtnu saadab liiklusõnnetuse pooltele kirjaliku teate liiklusõnnetusest teate saamise kohta, märkides teate edastanud isiku nime ja muud selgunud andmed. Kui liiklusõnnetuse teate saanud kindlustusandja või Garantiifond ei ole kolme päeva jooksul saanud hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja kinnitust käsitluse alustamisest, peab ta viivitamata kahjustatud asja üle vaatama ning asuma liiklusõnnetuse käsitlemisele. Eelnimetatud toimingute kulu tasub liikluskahju hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja.

(6) Kindlustusandja peab kannatanut esimesel võimalusel kirjalikult teavitama kirjaliku nõude esitamise kohustusest ning käesoleva seaduse § 42 lõikes 1 sätestatud tähtaegadest.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 39. Kahju tõendamine

(1) Kannatanu ja liikluskahju tekitanud isik on kohustatud säilitama liiklusõnnetuses osalenud sõiduki ja muu kahjustatud asja võimalikult liiklusõnnetuse järgses seisundis ning esitama kindlustusandjale ülevaatuks. Asja ei pea säilitama kindlustusjuhtumi järgses seisundis pärast seda, kui kindlustusandja esindaja on selle üle vaadanud, ega kauem kui seitse päeva liiklusõnnetusest teatamisest. Kui kindlustusandja on kirjalikult palunud liiklusõnnetuses kahjustatud asja kauem säilitada, tuleb seda säilitada kuni 15 päeva.

(2) Kindlustusandja on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud asja kohustatud üle vaatama liiklusõnnetusest teatamisest seitsme päeva jooksul.

(3) Isikukahju korral on kindlustusandjal õigus suunata kannatanu arstlikule läbivaatusele kindlustusandja kulul. Kannatanu on kohustatud minema arstlikule läbivaatusele.

(4) Kui kannatanu rikub käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 3 nimetatud kohustust tahtlikult ja asja ülevaatus või arstlik läbivaatus ei ole enam võimalik või eivõimaldafiikseerida liiklusõnnetuse tagajärgi ning ilma selleta ei saa tuvastada toimunud liiklusõnnetuse asjaolusid ega kahju suurust, siis võib kindlustusandja vähendada hüvitist või keelduda kahju hüvitamisest.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 40. Nõude esitamine

(1) Kannatanul või tema esindajal tuleb kindlustusandjale esitada kahju hüvitamise nõue.

(2) Kahju hüvitamise nõude võib esitada nii liikluskahju tekitamise eest vastutava isiku kui ka tema kindlustusandja vastu.

(3) Kui nõue esitatakse kindlustatu vastu, tuleb kindlustatul nõue viivitamata edastada oma kindlustusandjale.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 41. Nõue

(1) Kahju hüvitamise nõue peab olema kirjalik.

(2) Kannatanu ravimise, rehabilitatsiooni või matmise kulud kandnud isikul on õigus esitada kindlustusandjale nõue.

(3) Nõudes kirjeldatakse liiklusõnnetusest tekkinud liikluskahju iseloomu ja ulatust ning selgitatakse liiklusõnnetuse toimumise asjaolusid.

(4) Nõudes esitab kannatanu oma taotluse kahju hüvitamise vormi kohta, kui kannatanul on soov, et kahjustatud asja taastamise või asendamise, ravi või muu hüvitamisega seotud toiming tehtaks teatud kindlal viisil või tema soovitud isiku poolt, siis tuleb sellest nõudes teatada.

(5) Kui kannatanu oskab hinnata tekkinud kahju rahalist väärtust, esitab ta selle nõudes.

(6) Kui kannatanul on tõendeid kahju suuruse kohta või kui kannatanu teab, kuidas saada tõendeid või seletusi ja tunnistusi, siis viidatakse nendele nõudes või esitatakse nõude lisana.

(7) Kannatanu võib nõude esitada kindlustusandja antud blanketil.

(8) Kui kannatanu esitab nõudeavalduse, milles ei sisaldu kõik käesolevas paragrahvis nimetatud asjaolud, kuid selgub tema tahe hüvitist saada, siis loetakse nõue esitatuks, kuid kindlustusandjal on õigus küsida lisateavet.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 42. Nõude esitamise tähtaeg

(1) Kui kindlustusandjale või kahju tekitamise eest vastutavale isikule ei esitata varakahju hüvitamise nõuet 18 kuu või isikukahju hüvitamise nõuet 36 kuu jooksul alates liiklusõnnetuse toimumisest, siis ei ole kindlustusandjal ega Garantiifondil hüvitamise kohustus.

(2) Kui nõue on esitatud õigeaegselt ning hiljem leiab tõendamist, et tegelik kahju on suurem või selgub lisakahju, siis võib esitada lisanõude varakahju kohta kolme aasta jooksul ja isikukahju kohta kümne aasta jooksul.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud nõude esitamise tähtaeg laieneb ka seoses kindlustusjuhtumiga tekkivale nõudeõigusele kahju tekitamise eest vastutava isiku vastu. Kui kahju tekitanud isik on tundmatu, siis peatub tähtaja kulgemine kuni isiku tuvastamiseni.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 43. Nõude käsitlemine

(1) Kindlustatu vastu esitatud nõude saanud kindlustusandja on kohustatud juhtumit käsitlema ja tegema otsuse kahju hüvitamise või sellest keeldumise kohta. Kui liikluskahju hüvitamise nõue on esitatud kindlustusandjale, edastab kindlustusandja hüvitamise nõude ka kindlustusvõtjale.

(2) Nõuet käsitleb kindlustusandja, kellel vastavalt lepingule on hüvitamise kohustus. Ülejäänud liikluskahjusid käsitleb Garantiifond.

(3) Sõidukiga, mille kohta on teise riigi kindlustusandja sõlminud Eestis kehtiva kindlustuslepingu, tekitatud liikluskahju käsitleb Garantiifond, kui kindlustusandja ei ole volitanud selleks kooskõlastatult Garantiifondiga oma esindajat.

(4) Kui kindlustusandjatel on vaidlus nõude käsitlemise teostaja üle ja seda ei ole lahendatud kümne päeva jooksul pärast liiklusõnnetusest kindlustusandjale või Garantiifondile teatamist, käsitleb ja hüvitab nõude Garantiifond. Kohustatud isik hüvitab Garantiifondile nõude hüvitamise ja käsitlemise kulud.

[Lõige 5 jõustub 1. 05. 2004]

(5) Liikluskindlustuse tegevusluba omav kindlustusandja määrab igasse liikmes- või lepinguriiki oma esindaja (edaspidi *nõuete käsitleja*), kelle ülesandeks on kannatanule tekitatud liikluskahju käsitlemine ning hüvitamine, kui:

1) kannatanule on kindlustusjuhtumiga tekitatud kahju liikmes- või lepinguriigis, mis ei ole kannatanu elukohaliikmesriiki või -lepinguriiki, ja mille põhjustab mõnes liikmes- või lepinguriigis kindlustatud ja seal põhiasukohta omav sõiduk;

2) kannatanule, kelle elukoht on liikmes- või lepinguriigis ning kellele on kindlustusjuhtumiga tekitatud kahju riigis, mis ei ole liikmes- ega lepinguriiki, kuid mille *Council of Bureaux* liikmega on Garantiifondil vastav leping, ning kindlustusjuhtumi põhjustab liikmes- või lepinguriigis kindlustatud ja seal põhiasukohta omav sõiduk.[Lõige 6 jõustub 1. 05. 2004]

(6) Nõuete käsitleja võib esindada ühte või mitut kindlustusandjat. Kindlustusandja ei pea nõuete käsitlejat nimetama riiki, mille pädev organ on väljastanud talle tegevusloa kindlustustegevuseks.

[Lõige 7 jõustub 1. 05. 2004]

(7) Nõuete käsitleja:

1) peab koguma nõude kohta vajalikku teavet ning vajaduse korral pidama läbirääkimisi vaidluse lahendamiseks;

2) peab omama kindlustusandja volitust esindada teda kannatanu ees käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud ülesannete täitmiseks;

3) elukoht või tema püsiv tegevuskoht peab olema riigis, kuhu ta on nimetatud (edaspidi käesolevas paragrahvis *asukohariik*);

4) peab suhtlema või tagama suhtlemise asukohariigi riigikeeles või -keeltes.[Lõige 8 jõustub 1. 05. 2004]

(8) Kindlustusandja teatab nõuete käsitlejate nimed ja aadressid Garantiifondile ja vastava asukohariigi selleks volitatud institutsioonile.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 44. Hüvitamise alused

(1) Kannatanu on isik, kellele on seoses liikluskindlustuse kindlustusjuhtumiga tekkinud isiku- või varakahju. Kannatanuga võrdsustatakse vabatahtliku kindlustuslepingu kindlustusandja, kellele on kannatanu nõudeõigus käesoleva seaduse § 8 lõikes 7 sätestatud juhul üle läinud.

(2) Liikluskahju hüvitatakse kannatanule ja käesoleva seaduse §-s 27 nimetatud isikutele. Kui isik on liikluskahju tekitamise eest osaliselt vastutav, hüvitatakse temale tekitatud liikluskahju proportsionaalselt teiste liikluskahju tekitamise eest vastutavate isikute vastutusega.

(3) Ei hüvitata:

1) hüvitise piirmäära ületavat kahju osa;

2) kahju tekitamise eest vastutavale sõidukijuhile tema poolt iseendale tekitatud kahju, välja arvatud käesoleva seaduse § 27 lõikes 2 sätestatud ravikulu;

3) kahju tekitamise eest vastutava sõidukijuhi juhitud sõiduki omanikule või valdajale tekitatud kahju, välja arvatud isikukahju;

4) saamata jäänud tulu, välja arvatud isikukahju puhul käesolevas seaduses sätestatud juhtudel;

5) kahju, mis tekib seoses sellega, et liiklusõnnetuseskahjustatud või hävinud sõidukit või muud vara ei saa kasutada;

- 6) raha, väärtpaberite, kunstiväärtuste ja väärismetallist esemete (v.a isiklikud tarbeesemed) kahjustusest või hävimisest tulenev kahju;
- 7) tundmatuks jäänud sõiduki poolt käesoleva seaduse § 4 lõikes 1 sätestatud sõidukile tekitatud kahju;
- 8) kahju, mis on põhjustatud teel lebanud kivi või muu eseme paiskumisest sõiduki liikumise tõttu vastu teist sõidukit;
- 9) veoteenusena veetud veose, mis asus liikluskahju tekitanud sõidukis kahju põhjustamise ajal, kahjustamise või hävimise kahju. Veoteenus käesoleva seaduse tähenduses on teisele isikule kuuluvate asjade vedamine tasu eest.

(4) Sõiduki vigastuste või hävimise kahju suurust hinnatakse, lähtudes sõiduki põhilise kasutamise koha või registreerimise riigi hindadest ja tariifidest.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 sätestatud ei kohaldata kahju kohta, mille sõiduki valdaja tekitas isikule, kes on kahju tekitanud sõiduki rendileandja, liisinguandja või järelmaksuga müügilepingu alusel müüja. Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 3 sätestatud kohaldatakse kahju kohta, mis seisnes kahju tekitanud isiku poolt juhitud sõiduki rikkumises või hävimises.

(6) Sõiduk on tundmatu, kui ei ole andmeid, mille alusel sõidukit tuvastada.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 45. Hüvitamise tähtaeg

(1) Liikluskahju hüvitamise või sellest keeldumise otsus tuleb teha kohe, kui selleks on vajalik teave, kuid mitte hiljem kui 30 päeva jooksul, arvates hüvitamiseks kohustatud kindlustusandjale nõude esitamisest.

[Lõige 1¹ jõustub 1. 05. 2004]

(1¹) Käesoleva seaduse § 43 lõike 5 punktides 1 ja 2 sätestatud liikluskahjude korral peab hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja või tema nõuete käsitleja tegema otsuse kohe, kui selleks on olemas vajalik teave, kuid mitte hiljem kui kolme kuu jooksul, arvates hüvitamiseks kohustatud kindlustusandjale või tema nõuete käsitlejale nõude esitamisest. Kui vastutus liikluskahju põhjustamise eest on vaidlustatud ning kahju pole täielikult kindlaks määratud, peab kindlustusandja või tema nõuete käsitleja andma eelnimetatud tähtaja jooksul kannatanu esitatud nõudele põhjendatud vastuse.

(2) Kui juhtumi kohta toimub tsiviilkohtu-, kriminaal- või väärteomenetlus või kindlustuse vahekohtu menetlus ja sellel on otsuse tegemisel oluline tähtsus, pikeneb käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaeg nimetatud menetluse aja võrra. Samuti pikeneb tähtaeg, kui hüvitamise otsustamine või hüvitamine viibib hüvitise taotlejast sõltuva asjaolu tõttu.

(3) Kui liikluskahju suurust ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud aja jooksul võimalik selgitada, tehakse hüvitamise otsus osa kohta, mille suurus on teada.

(4) Rahalise hüvitamise korral tuleb hüvitis üle kanda hüvitamise otsuse tegemisele järgneval tööpäeval või asjakohase pangaarve numbri saamisele järgneval tööpäeval, kui see ei ole hüvitamise otsuse tegemise ajal teada. Muus vormis hüvitamise korral peab kindlustusandja asjakohase dokumendi saamisel hüvitama kahju vastavalt hüvitamise otsusele ühe tööpäeva jooksul. Hüvitamisega viivitamise korral maksab hüvitamiseks kohustatud kindlustusandja hüvitise taotlejale viivist esimesel kümnel päeval üks protsent iga viivitatud päeva eest ja 0,4 protsenti iga järgneva viivitatud päeva eest. Viivise arvutamise aluseks on tasumata hüvitis või teostamata hüvitamise väärtus.

[Lõige 4¹ jõustub 1. 05. 2004]

(4¹) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud tähtaja jooksul õnnetuse põhjustanud isiku kindlustusandja või tema nõuete käsitleja ei ole teinud põhjendatud hüvitisepakkumist või kannatanu nõudele vastanud, maksab ta kannatanule kindlustusandja pakutud või kohtus määratud hüvitise summalt intressi 0,4 protsenti iga viivitatud päeva eest.

(5) Viivise summa ei saa olla suurem kui 100 protsenti hüvitise summast. Kindlustusandja peab viivise tasuma, ootamata kannatanu sellekohast taotlust.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 46. Kindlustusandja otsused

(1) Kindlustusandja on kohustatud kindlustushüvitist taotlevale isikule ja kindlustusvõtjale kirjalikult edastama järgmised otsused:

- 1) otsuse liiklusõnnetuse kindlustusjuhtumiks tunnistamise või mittetunnistamise kohta;
- 2) kahju hüvitamise või sellest keeldumise otsuse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsused tuleb vormistada kirjalikult. Otsustes tuleb esitada otsuse lähteandmed ja põhjendus, samuti peab otsuses sisalduma viide õigusaktidele, mille alusel otsus on tehtud.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsused tuleb lähetada nende tegemisele järgneval tööpäeval.

§ 47. Liikluskahju suuruse hindamine

(1) Ajutisest või püsivast töövõimetusel tulenevat kahju või kannatanu surmaga seotud kahju suurust hinnatakse meditsiinidokumentide, kannatanu kindlustusjuhtumi eelset ja järgset tulu ning kindlustusjuhtumi tagajärjel tekkinud kulusid tõendavate dokumentide alusel.

(2) Varakahju suurust hinnatakse kahjustatud vara maksumuse või taastamiskulude kohta esitatud andmete ja tõendite alusel.

(3) Varakahju hüvitamisel seatakse eesmärgiks kindlustusjuhtumieelse olukorra taastamine. Hüvitada tuleb kindlustusjuhtumieelse olukorra taastamise mõistlikud kulud.

(4) Eeldatakse, et vara taastamisel kasutatakse kvaliteetseid detaile ja osasid.

(5) Amortiseerunud vara taastamisel võib kasutada samavõrd kulunud detaile ja osasid.

(6) Vara taastamise või asendamise meetodi ja kulude üle otsustamisel ei pea kindlustusandja juhinduma kannatanu poolt soovitud või tehtud kulutustest, vaid lähtuma vajalikest mõistlikest kulutustest.

(7) Kui hüvitamise vormiks on vara taastamise või asendamise kulu hüvitamine, kuid vara taastamise või asendamisega ei ole alustatud kannatanust oleneva asjaolu tõttu kuue kuu jooksul pärast kindlustusjuhtumit, makstakse hüvitis kahju hüvitamise otsuses märgitud suuruses.

(8) Hüvitamise vormi otsustab kindlustusandja. Erimeelsuse korral makstakse rahaline hüvitis.

§ 48. Tagasinõudeõigus

(1) Garantiifondil on õigus esitada tagasinõue:

1) sõiduki valdaja vastu, kui liikluskahju tekitati sõidukiga, mille kohta liikluskahju tekitamise ajal ei olnud lepingut, välja arvatud juhul, kui Garantiifond on sõiduki omanikule esitanud nõude käesoleva seaduse § 6 lõikes 3 sätestatud kuuekordse kindlustusmakse tasumiseks;

2) kindlustusandja vastu, kui liikluskahju tekitati tundmatuks jäänud sõidukiga, mis hiljem tuvastatakse, ning sõiduki suhtes on leping.

(2) Kindlustusandjal või Garantiifondil on õigus esitada tagasinõue:

1) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kui liikluskahju on tekitatud tema tahtel;

2) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kui sõiduki valdaja juhtis sõidukit, olles alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine mõju all;

3) kahju tekitanud sõiduki valdaja või omaniku vastu, kui sõiduki juhtimine oli üle antud alkoholi, narkootilise või psühhotroopse aine mõju all olevale isikule;

4) kahju tekitanud sõiduki valdaja või omaniku vastu, kui sõidukit juhtinud isik ei omanud vastava kategooria sõiduki juhtimise õigust või sõidukijuhtimise õigus oli peatatud või sõiduki juhtimine oli üle antud vastava kategooria sõiduki juhtimise õigusega isikule;

5) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kes oli sõiduki valduse kindlustusjuhtumi toimumise ajal saanud ebaseaduslikult;

6) kindlustusvõtja vastu, kui kindlustusjuhtumi toimumise hetkeks oli kindlustusmakse tasumata perioodi eest, millal toimus kindlustusjuhtum, samuti käesoleva seaduse § 19 lõikes 9 sätestatud juhul;

7) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu, kui sõidukijuht lahkus liiklusõnnetuse toimumise kohalt, rikkudes kehtivaid õigusakte;

8) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu 30 protsendi ulatuses hüvitisest, kuid mitte enam kui 7000 krooni, kui valdaja ei teatanud liiklusõnnetusest kindlustusandjale või Garantiifondile käesolevas seaduses ettenähtud tähtaja jooksul;

9) kahju tekitanud sõiduki valdaja vastu 30 protsendi ulatuses hüvitisest, kuid mitte enam kui 7000 krooni, kui valdaja ei esitanud sõidukit kindlustusandja või Garantiifondi nõudel ülevaatuseks, samuti siis, kui ei esitatud liikluskahju asjaolude tuvastamiseks kirjalikult nõutud dokumente või teavet.

(3) Käesolevas paragrahvis sätestatud tagasinõudega nõutakse sisse ka juhtumi käsitlemise põhjendatud kulu.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 49. Eesti kaitsejõudude, Piirivalveameti, Kaitsepolitsei ameti ja Politsei ameti valduses oleva sõidukiga tekitatud liikluskahju hüvitamise kord

(1) Eesti kaitsejõudude, Piirivalveameti, Kaitsepolitsei ameti või Politsei ameti valduses oleva sõidukiga tekitatud liikluskahju korral hüvitab kahju sõiduki omanik, kui sõiduki kohta on väljastatud käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud tõend.

(2) Kahjusumma arvutamisel ning juhtumi käsitlemisel kohaldatakse sama korda kui liikluskahju puhul. Kahjusumma arvutamisel ei arvestata liikluskindlustuses kehtivate kahju hüvitamise piirmääradega.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud sõidukiga tekitatud kahju käsitleb Garantiifond, hüvitades kannatanule kogu temale tekitatud kahju ning nõudes väljamakstud summa ja juhtumi käsitlemise kulud riigilt tagasi.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kulud tuleb hüvitada 30 päeva jooksul, alates Garantiifondi poolt nõude esitamisest kahju tekitanud sõiduki valdajale. Tasumisega viivitamise korral tasutakse viivist 0,4 protsenti päevas, kuid mitte enam kui põhivõla suuruses summas.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

[Paragrahv 49¹ jõustub 1. 05. 2004]

§ 49¹. Välisriigis toimunud kindlustusjuhtumis tekkinud kahju hüvitamine Garantiifondi poolt

(1) Käesoleva seaduse § 43 lõike 5 punktides 1 ja 2 sätestatud juhtudel võib kannatanu pöörduda kahju hüvitamise nõudega Garantiifondi poole, kui:

1) kannatanu nõudele ei ole kolme kuu jooksul, arvates kuupäevast, mil ta esitas oma kahju hüvitamise nõude liikluskahju tekitamise eest vastutava isiku kindlustusandjale (edaspidi käesolevas paragrahvis *kindlustusandja*) või tema poolt Eesti Vabariiki määratud nõuete käsitlejale (edaspidi käesolevas paragrahvis *esindaja*), esitatud põhjendatud vastust või

2) kindlustusandja ei ole esindajat määranud või

3) liikluskahju tekitati tundmatuks jäänud sõidukiga või kui kahe kuu jooksul, arvates õnnetuse toimumisest, on võimatu kindlaks teha sõiduki kindlustanud kindlustusandjat.

(2) Garantiifond teavitab viivitamata kindlustusandjat või tema esindajat, samuti institutsiooni, kes vastutab kindlustusandjale tegevusloa väljastanud liikmesriigis käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud juhtudel kahju hüvitamise eest, ning liikluskahju tekitamise eest vastutavat isikut, kui viimane on teada, et ta on saanud kannatanult kahju hüvitamise nõude ning vastab sellele nõudele kahe kuu jooksul, arvates nõude saamisest.

(3) Kui Garantiifond tuvastab, et kindlustusandjalei käsitletud juhtumit või hüvitamine ei ole toimunud nõuetekohaselt, on ta kohustatud kannatanule tekitatud kahju hüvitama.

(4) Kui nõude käsitlemisel ilmneb, et kindlustusandja on käsitletud kahju ja hüvitanud selle nõuetekohaselt, keeldub Garantiifond kahju hüvitamast, esitades sellekohase põhjenduse. Garantiifond lõpetab nõude käsitlemise, kui ta on kindlustusandjalt või tema esindajalt saanud põhjendatud vastuse kahe kuu jooksul, arvates kannatanu poolt nõude esitamisest.

(5) Garantiifond ei käsitle käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhul kannatanu esitatud kahju hüvitamise nõuet, kui kannatanu on esitanud nõude vahetult kindlustusandja vastu ja saanud kolme kuu jooksul, alates nõude esitamisest, põhjendatud vastuse. Kannatanul ei ole õigus esitada nõuet Garantiifondile, kui ta on algatanud kohtumenetluse vahetult kindlustusandja vastu.

(6) Kui Garantiifond hüvitab kannatanu nõude osaliselt või täielikult, on tal õigus nõuda tagasi hüvitisena makstud summa käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud institutsioonilt. Vastavale institutsioonile lähevad üle kannatanu õigused liikluskahju tekitamise eest vastutava isiku ja tema kindlustusandja vastu.

(7) Kui liikluskahju tekitati tundmatuks jäänud sõidukiga või kui kahe kuu jooksul pärast kindlustusjuhtumi toimumist on võimatu kindlaks teha sõiduki kindlustanud kindlustusandjat ning Garantiifond on kannatanule kahju hüvitanud, on Garantiifondil õigus esitada tagasinõue:

1) institutsioonile, kes sõiduki põhiasukohariigis hüvitab liikluskahju, kui kindlustusandjat pole võimalik tuvastada;

2) institutsioonile, kes õnnetuse toimumise koha liikmes- või lepinguriigis hüvitab liikluskahju, kui kahju tekitati tundmatuks jäänud või kolmanda riigi sõidukiga.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 01.05.2004]

5. peatükk TARIIF

§ 50. Tariifi alused

Kindlustusandja koostab tariifid, arvestades liikluskindlustuse statistikat, sõidukiga eelmisel kindlustusperioodil teeliikluses põhjustatud liikluskahju, kindlustusmaksega kaetud perioodi pikkust ning muid tegureid. Tariif sisaldab ka kindlustusandja tegevuskulu, mis muu hulgas katab Garantiifondi liikmemaksu ning Finantsinspektsiooni järelevalvetasu.

§ 51. Kindlustussumma

(1) Liikluskahju hüvitamise piirmäär (edaspidi *kindlustussumma*) Eestis toimunud liikluskahju puhul on varakahju korral 1,6 miljonit krooni ja isikukahju korral 5,5 miljonit krooni.

(2) Kindlustussumma on vastavat liiki liikluskahju hüvitamise ülemmäär ühe kannatanu kohta ühe kindlustusjuhtumi korral, kusjuures kohaldamisele kuulub kindlustusjuhtumi toimumise ajal kehtinud kindlustussumma.

(3) Kui Eestis tekitab kahju isik, kes on kindlustatu liikmes- või lepinguriigis rohelise kaardi alusel, ja rohelise kaardi väljastanud kindlustusandja asukohariigis on kindlustussummad suuremad kui Eestis, siis kohaldatakse nimetatud asukohariigi kindlustussummasid.

(4) Kui kindlustusandja hüvitab välisriigis toimunud kindlustusjuhtumis tekkinud isiku- või varakahju rohelise kaardi alusel, kohaldatakse hüvitamisel selles riigis kehtivaid õigusakte ja kindlustussummasid.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

[Paragrahv 52 kehtetu alates 1. 05. 2004- RT I 2004, 14, 90]

§ 52. Finantsinspektsiooni pädevus kontrollida tariife

Kui Finantsinspektsioon on seisukohal, et kindlustusandjarakendatavad kindlustusmaksed ei ole piisavad hüvitiste väljamaksmiseks ning kahjukäsitluskulude ja tegevuskulude katmiseks, on Finantsinspektsioonil õigus teha kindlustusandjale ettekirjutus tema tegevuse korrigeerimiseks.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

6. peatükk VAIDLUSTE LAHENDAMINE

§ 53. Võla tunnistamine

Liiklusõnnetuse puhul ei kehti kindlustusvõtja poolt kannatanu liikluskahju hüvitamise nõude suhtes antud võlatunnistus või nõude täitmine kindlustusandja suhtes.

§ 54. Kindlustatu esindamine

Kindlustatu vastu nõude esitamise korral esindab kindlustatut vaidluses kannatanuga kindlustusandja, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Esindusõigus ei ole laiem, kui on lepingust tulenev kindlustuskaitse.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 55. Kindlustuse vahekohus

(1) Kindlustuse vahekohus (edaspidi *vahekohus*) on kindlustusalaste vaidluste kohtuvälise lahendamise institutsioon. Kaebus esitatakse vahekohtule Garantiifondi kaudu.

(2) Vahekohtule võib esitada kaebuse kindlustusandja või Garantiifondi tegevuse peale. Vahekohus vaatab kaebuse läbi ainult siis, kui isik, kelle peale kaebus esitati, annab kirjaliku nõusoleku kaebuse läbivaatamiseks vahekohtu menetluses.

(3) Kaebuse vaatab läbi kolmest vahekohtunikust koosnev vahekohus. Kaebuse esitaja ja isik, kelle tegevuse peale kaebus esitatakse, valivad vahekohtunike nimekirjast kumbki ühe vahekohtuniku ja valitud kaks vahekohtunikku valivad vahekohtu kolleegiumi liikmete hulgast vahekohtu esimehe.

(4) Kohustusliku kindlustuse kindlustusandja vastu esitatud nõude läbivaatamiseks ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõusolek vajalik ja kindlustusandja on kohustatud osalema vahekohtu menetluses. Kui kindlustusandja ei nimeta vahekohtunikku seitsme päeva jooksul, arvates kaebuse kindlustusandjale kättetoimetamisest, nimetab vahekohtuniku vahekohtu kolleegiumi esimees.

(5) Vahekohtunike nimekirja (edaspidi *nimekiri*) kinnitab rahandusminister kalendriaastaks. Nimekirja kantakse kuni 40 isikut. Ettepaneku kanda isik nimekirja võib teha iga isik ning riigiasutus. Vahekohtuniku kandidaat esitab komisjonile kirjaliku avalduse enda kandmiseks vahekohtu nimekirja. Rahandusministri moodustatud komisjon valib esitatud kandidaatide hulgast sobivad.

(6) Vahekohtunik peab olema kõrgema akadeemilise juriidilise haridusega ja tundma kindlustusõigust.

(7) Vahekohtunik võib omal soovil taotleda rahandusministrilt enda kustutamist nimekirjast.

(8) Vahekohtu liikme tegevuse peale esitatud kaebuse vaatab läbi vahekohtu kolleegium. Vahekohtu kolleegiumi liige, kelle tegevuse peale esitatud kaebust vahekohtu kolleegium läbi vaatab, ei tohi otsuse arutamist või tegemisest osa võtta. Vahekohtu kolleegium teeb rahandusministrile ettepaneku kustutada vahekohtunik nimekirjast, kui esitatud kaebuse põhjal selgub vahekohtu liikme sobimatus vahekohtuniku ametikohale.

(9) Otsuse vahekohtuniku nimekirjast kustutamise kohta teeb rahandusminister oma käskkirjaga vahekohtu kolleegiumi ettepaneku alusel viie tööpäeva jooksul, arvates ettepaneku saamisest. Otsus peab sisaldama põhjendust. Kui otsusega ei nõustuta, võib selle peale esitada kaebuse rahandusministrile või kohtule 15 tööpäeva jooksul, arvates otsuse tegemisest. Garantiifond ja Rahandusministeerium avaldavad vahekohtunike nimekirja oma veebilehel.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 56. Vahekohtu kolleegium

(1) Vahekohtunikud valivad vahekohtunike nimekirja kinnitamise järel nimekirja kinnitatud vahekohtunike hulgast kuni 10-liikmelise vahekohtu kolleegiumi.

(2) Vahekohtunike poolt valitud vahekohtu kolleegiumi liige on kaebust läbi vaatava vahekohtu koosseisu esimees.

(3) Vahekohtu kolleegiumi liikmete ülesanne on ka vahekohtu protseduuride ja praktika ühtlustamine.

(4) Vahekohtu kolleegiumi liikmed valivad vahekohtu kolleegiumi liikmete hulgast vahekohtu kolleegiumi esimehe, kelle ülesandeks on vahekohtu töö korraldamine.

(5) Vahekohtu kolleegiumi esimees peab olema kõrgema akadeemilise juriidilise haridusega, tundma kindlustusõigust ning olema vähemalt viieaastase kindlustusalase töö kogemusega.

§ 57. Kaebuse läbivaatamine vahekohtus

(1) Vahekohtu kolleegium kinnitab vahekohtu menetluse korra.

(2) Vahekohtu menetlusele võib reguleerimata küsimustes kohaldada ka tsiviilkohtumenetluse kohta sätestatud, arvestades vahekohtu menetluse erisusi.

(3) Vahekohtu esimees taandab vahekohtuniku, kes on isiklikult, otseselt või kaudselt huvitatud asja lahendist või kui muud asjaolud tekitavad kahtlust tema erapooletuses. Taotluse vahekohtuniku taandamiseks võib esitada vahekohtunik või protsessiosaline.

(4) Kui vahekohtu esimees ei ole erapooletu või ei saa kaebuse läbivaatamisel osaleda, taandab ta end ise või teevad selle otsuse poolte valitud vahekohtunikud.

(5) Taanduse korral tehakse vastavale poolele ettepanek uue vahekohtuniku valimiseks või valivad vahekohtunikud vahekohtu kolleegiumi liikmete hulgast uue vahekohtu esimehe. Taandamine on võimalik vahekohtu istungil enne kaebuse sisulise läbivaatamise algust.

(6) Kui isik, kelle peale kaebus on esitatud, nõustub selle läbivaatamisega vahekohtus, alustab vahekohus esitatud kaebuse läbivaatamist 20 päeva jooksul, arvates vahekohtu liikmete nimetamisest. Vahekohus teeb otsuse 10 päeva jooksul, arvates kaebuse läbivaatamise lõpetamisest.

(7) Vahekohus kutsub kaebuse läbivaatamisele pooled ja poole või vahekohtuniku taotlusel ka huvitatud isiku. Kindlustusandja on kohustatud vahekohtule esitama kõik liikluskahju tekkimisega seoses kogutud dokumendid.

(8) Vahekohtus vaadatakse kaebus läbi suulises menetluses. Poolte või huvitatud isikute ilmumata jäämise korral võib asja arutada ilmumata jäänud poole kohalolekuta. Vahekohtu istungi kohta koostatakse protokoll, milles on kajastatud istungi käik ning poolte suuliselt esitatud peamised seisukohad. Istungi protokollile kirjutavad alla vahekohtu esimees ja protokollija.

(9) Vahekohus tagastab kaebuse läbi vaatamata, kui samas asjas on lõpetamata kohtuvaidlus või jõustunud kohtuotsus. Samuti tagastab vahekohus kaebuse läbi vaatamata, kui isik, kelle peale kaebus esitati, ei nõustu kaebuse läbivaatamisega vahekohtus, välja arvatud käesoleva seaduse § 55 lõikes 4 sätestatud juhul.

(10) Vahekohus jätab kaebuse läbi vaatamata ja tagastab selle, kui kaebuse läbivaatamiseks on vaja lisateavet, -dokumente või -ekspertiisi ning isik, kes on kohustatud lisateabe, -dokumendi või -ekspertiisi vahekohtule esitama, seda ettenähtud tähtjaks ei tee.

(11) Vahekohtunikud ei või avaldada neile vahekohtu menetluses teatavaks saanud andmeid. Vahekohtu menetluse dokumente hoitakse Garantiifondis.
[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 58. Vahekohtu otsus

(1) Vahekohtu esimees koostab kaebuse läbivaatamise kohta motiveeritud otsuse. Otsus tehakse hääletamise teel. Otsusele kirjutavad alla kõik vahekohtu liikmed. Eriarvamuse korral kajastatakse eriarvamus kirjalikult otsuse tekstis või lisatakse eraldi lehel. Eraldi lehel esitatud eriarvamuse allkirjastab eriarvamusele jäänud vahekohtunik.

(2) Vahekohtu otsuse osad on ka kaebuse ja vastuväidete kirjeldus ning kohtuasja analüüs. Vahekohtu otsuses märgitakse kaebuse saamise päev, kaebuse läbivaatamise aeg ning läbivaatamisest osavõtnud isikute nimed ja volitused, esitatud tõendid ja otsuse jõustumise aeg.

(3) Vahekohtu otsus avalikustatakse Garantiifondi veebilehel kahe tööpäeva jooksul pärast seda, kui vahekohtunikud on otsuse allkirjastanud. Allkirjastatud vahekohtu otsus saadetakse viivitamata vaidluspooltele.

(4) Vahekohtu otsus jõustub 10. päeval, alates vahekohtu otsuse avaldamisest Garantiifondi veebilehel, kui vaidluses osalenud pool ei ole enne nimetatud tähtaega esitanud kohtule samas asjas nõuet teise poole vastu. Hagiavalduse ärakirja saadab selle esitanud pool Garantiifondile.

(5) Vahekohtu otsus jõustub, kui kohus jätab käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud avalduse läbi vaatamata. Vahekohtu kolleegiumi esimees või tema asendaja väljastab jõustumismärkega vahekohtu otsuse seda taotlevale isikule.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 59. Vahekohtu kulud

(1) Kaebuse läbivaatamine vahekohtus on kaebuse esitajale tasuta.

(2) Vahekohtunike töötasustamise määrad ja korra kehtestab rahandusminister.

(3) Kui vahekohus teeb otsuse osaliselt või täielikult kindlustusandja kahjuks, tasub vahekohtu kulud kindlustusandja. Muude otsuste puhul kannab vahekohtu kulud Garantiifond.

(4) Garantiifond tagab vahekohtu asjaajamise, vahekohtu istungi protokollimise, otsuste avaldamise, istungi ruumi saamise ja vahekohtunike täiendusõppe.

(5) Kui läbivaadatud kaebus ei ole seotud liikluskindlustusega, tasub kaebuse läbivaatamise kulud isik, kelle kahjuks otsus tehti.

(6) Vahekohtu kulud nõutakse kohustatud isikult välja vahekohtu otsuse alusel, milles märgitakse nõude täitmise aeg. Nõude täitmisega viivitamise korral esitab nõude kohtutäiturile Garantiifond.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

7. peatükk GARANTIIFOND

§ 60. Garantiifond

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

(1) Garantiifond on mittetulundusühing, kes täidab käesolevast seadusest tulenevaid ülesandeid. Garantiifondi põhikirjas tuleb viidata sellele, et tegemist on käesoleva seaduse alusel tegutseva Garantiifondiga. Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse (edaspidi *register*) kantakse vaid üks käesoleva seaduse alusel tegutsev Garantiifond. Garantiifondi nime otsustavad selle asutajad.

(2) Garantiifondi liikmeks on iga kindlustusandja, kellel on õigus tegutseda Eestis liikluskindlustuse kindlustusandjana.

(3) Kindlustusandjale, kes ei ole Garantiifondi liige, väljastatud liikluskindlustuse tegevusluba jõustub alates hetkest, kui see kindlustusandja saab Garantiifondi liikmeks.

(4) Garantiifond on *Council of Bureaux*' liige.

(5) Garantiifond ei või tegeleda muuga, kui käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega.

(6) [Kehtetu - RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

(7) Garantiifondi poolt lepingu või käesoleva seaduse alusel tasutud hüvitis on võrdsustatud kindlustushüvitisega.

(8) [Kehtetu - RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 61. Garantiifondi ülesanded

(1) Liikluskahju kannatanu suhtes täidab Garantiifond käesolevas seaduses sätestatud korras ja ulatuses liikluskahju tekitanud isiku kindlustusandja kohustusi..

(2) Garantiifond võib tegutseda piirikindlustuse kindlustusandjana, vajamata selleks tegevusluba.

[Lõike 3 sõnastus kuni 30. 04. 2004]

(3) Garantiifond käsitleb välisriigi kindlustusandja väljastatud rohelise kaardiga kindlustatu Eestis tekitatud liikluskahju.

[Lõike 3 sõnastus alates 1. 05. 2004]

(3) Garantiifond käsitleb välisriigi kindlustusandja väljastatud rohelise kaardiga kindlustatu Eestis tekitatud liikluskahju, välja arvatud juhul, kui seda käsitleb välisriigi kindlustusandja esindaja. Garantiifond käsitleb käesoleva seaduse §-des 49 ja 49¹ sätestatud juhtudel tekitatud liikluskahju.

(4) [Kehtetu - RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

(5) Garantiifond peab käesoleva seaduse §-s 66 sätestatud andmebaasi.

(6) Garantiifond osaleb liiklusohutuse alases tegevuses ning tagab Maanteeametile ja liiklusjärelvalve eest vastutavatele institutsioonidele võimaluse kasutada sel eesmärgil käesoleva seaduse §-s 66 sätestatud andmebaasi.

(7) Garantiifondi liikme pankrotistumise korral võib Garantiifondi nõukogu otsustada, et pankrotistunud liikme liikluskindlustuse lepingutest tulenevad kohustused kannatanute ees täidab Garantiifond. Nimetatud juhul sõlmitakse asjakohane leping pankrotistunud kindlustusandjaga ja Garantiifond omandab nõudeõiguse eelnimetatud kindlustusandja vastu vastavalt ülevõetud kohustuse suurusele, millest on lahutatud kohustuse täitmiseks üleantud vara hind.

(8) Garantiifond ei võta käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud kohustusi, kui see ei ole võimalik, arvestades Garantiifondi majanduslikku olukorda, või kui see võib põhjustada Garantiifondi liikme pankroti.

(9) Lisaks käesolevas paragrahvis sätestatule täidab Garantiifond muid käesolevas seaduses ja sõlmitud lepingutes sätestatud ülesandeid.

(10) Garantiifond analüüsib liikluskindlustuse statistikat ning edastab selle perioodiliselt Finantsinspeksioonile. [RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

§ 62. Garantiifondi juhtimine

Garantiifondi juhitakse kooskõlas mittetulundusühingute seadusega (RT I 1996, 42, 811; 1998, 96, 1515; 1999, 10, 155; 23, 355; 67, 658; 2000, 55, 365; 88, 576; 2001, 56, 336; 93, 565; 2002, 53, 336; 2003, 88, 591), arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi. Garantiifondi juhatuse suhtes kohaldatakse kindlustustegevuse seaduse §-de 24–27 sätteid.

[RT I 2004, 14, 90- 25.03. 2004]

§ 63. Garantiifondi vara

(1) Garantiifondi vara kasutatakse käesolevast seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

(2) Garantiifondi seotud vara investeerimisel kohaldatakse kindlustustegevuse seaduse §-de 41 ja 42 sätteid.

(3) Garantiifondi liikmemaksu määramise kord sätestatakse Garantiifondi põhikirjas, järgides liikmete võrdse ning ühetaolise kohtlemise printsiipi. Liikmemaks peab tagama Garantiifondi kohustuste täitmise.

(4) Kui Garantiifondi varast ei piisa kohustuste täitmiseks, tasuvad liikmed puuduva osa lisaliikmemaksuna vastavalt Garantiifondi põhikirjas sätestatule.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud juhul esitatakse nõue lisaliikmemaksu tasumiseks 20 päeva jooksul, kui selgub alus nõude esitamiseks. Kui nimetatud nõue on esitatud, peab lisaliikmemaksu tasuma 40

päeva jooksul, arvates nõude saamisest. Tasumisega viivitamisel kohaldatakse viivist 0,1 protsenti päevas nõude summast, kusjuures viivise summa on piiratud nõude summa suurusega. Kui mõni liikmetest ei täitnud oma kohustust, esitatakse liikmetele uus nõue, mis on eelnimetatud tasumata osa võrra suurem.

(6) Garantiifondi liikmete kohustused Garantiifondi ees ja nende täitmise kord sätestatakse Garantiifondi põhikirjas.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 64. Garantiifondi liikme väljaastumine, väljaarvamine ja liikmelisuse lõppemine

(1) Garantiifondi liige saab Garantiifondi liikmete hulgast välja astuda, kui ta on oma liikluskindlustuse kindlustusportfelli andnud kindlustustegevuse seaduses sätestatud korras üle teisele liikluskindlustuse tegevusluba omavale kindlustusandjale.

(2) Garantiifondi liikmete suhtes ei kohaldata mittetulundusühingute seaduse §-s 16 sätestatud.

(3) Garantiifondi liikme liikmelisus Garantiifondis lõpeb tema liikluskindlustuse tegevusloa lõppemisel.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 65. Garantiifondi allutamine finantsjärelevalvele

(1) Garantiifondi käsitatakse kindlustusandjana kindlustustegevuse seaduse tähenduses.

(2) Garantiifondi põhikiri ja selle muudatused kooskõlastatakse Finantsinspeksiooniga.

(3) Finantsinspeksioon ei kooskõlasta Garantiifondi põhikirja, kui see ei vasta käesolevas seaduses või kindlustustegevuse seaduses sätestatud nõuetele.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 66. Garantiifondi andmebaas

(1) Garantiifondi andmebaas (edaspidi *andmebaas*) sisaldab andmeid sõlmitud lepingute, väljastatud kindlustuspoliiside numbrite, roheline kaardi või piirikindlustuslepingute numbrite, liikluskindlustuse tegevusluba omavate kindlustusandjate ja nende määratud nõuete käsitlejate kontaktandmete, kindlustusmaksete ja nende arvutamise aluste, kindlustusandja käesoleva seaduse alusel tehtud otsuste, kindlustusjuhtumite ning teostatavate ja teostatud hüvitamiste kohta.

(2) Andmebaas on Garantiifondi liikmetele ligipääsetav *online*-süsteemis. Lepingud sõlmitakse ja poliisid väljastatakse, kasutades *online*-süsteemis andmebaasi andmeid ja sisestades sõlmitava lepingu või väljastatava poliisi andmed.

(3) Kindlustusandja peab edastama andmebaasi andmeid Garantiifondi juhatuse poolt kinnitatud korras. Andmebaasi peetakse kooskõlas andmekogude seaduse (RT I 1997, 28, 423; 1998, 36/37, 552; 1999, 10, 155; 2000, 50, 317; 57, 373; 92, 597; 2001, 7, 17; 17, 77) ja isikuandmete kaitse seadusega (RT I 1996, 48, 944; 1998, 59, 941; 111, 1833; 2000, 50, 317; 92, 597; 104, 685).

[Lõige 4 jõustub 1. 05. 2004]

(4) Garantiifondi andmebaas peab kannatanule või tema esindajale õigustatud huvi korral tagama järgmise teabe:

1) andmed võimaliku liikluskahju põhjustanud sõiduki (mark, mudel, registreerimismärk) ning sõiduki omaniku või valdaja kohta;

2) sõiduki kohta väljastatud kindlustuspoliisi numbri;

3) kindlustusandja nime ja kontaktandmed;

4) kindlustusandja nõuete käsitleja nime ja aadressi;

5) käesoleva seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud sõidukite tekitatud kahju korral hüvitise maksmise eest vastutava institutsiooni nime.[Lõige 5 jõustub 1. 05. 2004]

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud teabe saamine tuleb kannatanule või tema esindajale tagada teabe taotlemisele järgneval tööpäeval. Kannatanul on selle teabe saamise õigus seitsme aasta jooksul, arvates kindlustusjuhtumi toimumisest.

[Lõige 6 jõustub 1. 05. 2004]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud kohustuse täitmisel on Garantiifondil õigus saada *online*-süsteemis teavet liiklusregistri volitatud töötajalt või sellekohast teavet sisaldavast registrist. Garantiifond teeb nimetatud teabe vahetamisel koostööd kannatanu asukohariigi selleks volitatud institutsiooniga.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004; 1. 05. 2004]

7¹. peatükk VASTUTUS

§ 66¹. Kohustusliku liikluskindlustuse kindlustuspoliisi või kindlustuslepingu sõlmimise kohustusest vabastamise tõendi esitamata jätmise või liikluskindlustuse lepingu sõlmimata jätmise

(1) Sõidukijuhi poolt kohustusliku liikluskindlustuse kindlustuspoliisi või kindlustuslepingu sõlmimisest vabastamise tõendi esitamata jätmise eest kontrollimise õigust omavale isikule – karistatakse rahatrahviga kuni kümme trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui sõidukit kasutati kohustusliku liikluskindlustuse lepingu maksuvabal perioodil, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(3) Sõiduki kasutamise eest kohustusliku liikluskindlustuse lepingu maksuvabal perioodil, kui põhjustati liiklusõnnetus või kui kohustusliku liikluskindlustuse leping on sõlmimata, – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(4) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärtegadele kohaldatakse karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364) üldosa ja vääртеomenetluse seadustiku (RT I 2002, 50, 313) sätteid.

(5) Käesolevas paragrahvis sätestatud väärtegade kohtuväline menetleja on politseiprefektuur.

8. peatükk RAKENDUSSÄTTED

§ 67. Eesti Liikluskindlustuse Fondi tegevuse vastavusse viimine käesoleva seaduse sätetega

(1) Käesoleva seaduse jõustumisel võivad lepinguid sõlmida vaid kindlustusandjad, kes on Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmed. Kui liikluskindlustuse tegevusluba omav kindlustusandja sõlmib käesoleva seaduse jõustumise järel kindlustusandjana lepingu, käsitatakse seda ka Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmeks saamise taotlemisena ja nimetatud kindlustusandja on sellest hetkest Eesti Liikluskindlustuse Fondi liige. Kui liikluskindlustuse tegevusluba omav kindlustusandja ei ole kümne päeva jooksul käesoleva seaduse jõustumise järel kindlustusandjana lepingut sõlminud, on temale väljastatud liikluskindlustuse tegevusluba kehtetu, arvates käesoleva seaduse jõustumise hetkest.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fond peab oma vara viima vastavusse käesoleva seaduse § 63 lõikes 2 sätestatuga 2004. aasta 1. märtsiks.

(3) Kuue kuu jooksul pärast käesoleva seaduse jõustumist tasuvad liikluskindlustuse kindlustusandjad Eesti Liikluskindlustuse Fondile tema kohustuste täitmiseks kaheksa protsenti laekunud liikluskindlustuse kindlustusmaksetest. Pärast kuue kuu möödumist otsustab tasumisele kuuluva summa suuruse Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu.

(4) Eesti Liikluskindlustuse Fondi nõukogu liikmeks nimetatud Riigikogu liikme suhtes ei kohaldata kindlustustegevuse seaduse § 24 lõikeid 1 ja 2.
[RT I 2002, 35, 215- jõust. 25.04.2002]

§ 67¹. Garantiifondi asutamine

(1) Eesti Liikluskindlustuse Fondi liikmed kohustuvad asutama ühe aasta jooksul, arvates 2004. aasta 1. maist, mittetulundusühingu nende Garantiifondi ülesannete täitmiseks, mis käesolevas seaduses on ette nähtud.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fondil on Garantiifondi õigused ja kohustused kuni varade, õiguste ja kohustuste üleandmiseni Garantiifondile.

(3) Eesti Liikluskindlustuse Fond annab Garantiifondile üle kõik varad, õigused ja kohustused, sealhulgas edasikindlustusportfelli. Üleandmisele ei kuulu lõpetamiseks vajaminevad rahalised vahendid.

(4) Eesti Liikluskindlustuse Fondi kindlustusportfelli üleandmine Garantiifondile toimub kindlustustegevuse seaduses sätestatud korras.

(5) Garantiifond loetakse Eesti Liikluskindlustuse Fondi õigusjärglaseks.

(6) 2009. aasta 1. jaanuariks peab käesoleva seaduse § 61 lõikes 7 nimetatud kohustuse täitmiseks Garantiifondi omavahendite miinimum olema vähemalt 10 protsenti Garantiifondi liikmete kohustusliku liikluskindlustuse tehniliste eraldiste summast.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 67². Eesti Liikluskindlustuse Fondi lõpetamine

(1) Eesti Liikluskindlustuse Fond lõpetatakse käesolevas seaduses ning kindlustustegevuse seaduses sätestatud korras.

(2) Eesti Liikluskindlustuse Fondi lõpetamisel toimub selle likvideerimine. Likvideerimismenetlusele kohaldatakse tsiviilseadustiku üldosa seaduses (RT I 2002, 35, 216; 2003, 13, 64; 78, 523) sätestatud, arvestades kindlustustegevuse seaduses sätestatud erisusi.

(3) Juhatuse liikmed omandavad alates Garantiifondi kandmisest registrisse Eesti Liikluskindlustuse Fondi likvideerijate õigused ja kohustused. Likvideerijate üle teostab järelevalvet Finantsinspeksioon.

(4) Likvideerijad esitavad Finantsinspeksioonile likvideerimise lõpparuande.

(5) Eesti Liikluskindlustuse Fond loetakse lõppenuks, arvates riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutuste riiklikust registrist kustutamisest.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§ 68. Seaduse rakendamine liikluskindlustuse lepingu kohta

(1) Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud lepingud lõpevad väljastatud poliisil märgitud ajal.

(2) Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud lepingute suhtes kohaldatakse niisuguseid kindlustusmakseid, nagu pooled kokku leppisid.

(3) Enne käesoleva seaduse jõustumist kehtestatud kindlustusmaksete arvutamise korda võib kindlustusandja rakendada 2002. aasta 1. jaanuarini. Pärast nimetatud tähtaega kehtestatakse kindlustustariif riskipreemia alusel.

(4) Liikluskindlustuse kindlustustariifid tuleb enne rakendamist kooskõlastada Finantsinspeksiooniga kuni 2004. aasta 1. jaanuarini.

(5) Enne käesoleva seaduse jõustumist toimunud liikluskahju hüvitamisel rakendatakse kindlustusjuhtumi toimumise ajal kehtinud liikluskindlustuse seadust.

(6) Käesoleva seaduse §-d 16 ja 52 kaotavad kehtivuse Eesti Vabariigi ühinemisel Euroopa Liiduga.

[RT I 2004, 14, 90- jõust. 25.03.2004]

§-d 69-73. [Käesolevast tekstist välja jäetud]

§ 74. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2001. aasta 1. juunil.